

lilla TIDNINGEN

www.lillatidningen.com

Söderköping - Valdemarsvik - Vikbolandet - Vintern 2016

Marie satsar på Mogata

Bengt känd keramiker

Melina vill skrämra oss

Peter vill träffa dig på stan

John sänder radio

Eva filmstjärna på äldre dar

Anders tar över i politiken

Anna vårdar på Vikbolandet

www.sörpnet.se

Anslut dig till Söderköpings lokala fibernät!

Vem kan ansluta sig?

Vi kan hjälpa dig som bor i Söderköping stad.

- Villor
- Bostadsrättsföreningar
- Flerfamiljshus
- Företag
- Fastighetsägare

Hur går det till?

Gå in på www.sörpnet.se för att få mer information.

Där kan du även fylla i kontaktformuläret, så kontakter vi dig sedan personligen.

QMARKET

SÖRPNET
SÖDERKÖPINGS STADSNÄT

Lilla Tidningen

Tack för ett varmt mottagande

Vilket intresse för tidningens nya innehåll och utseende! Veckorna efter utgivningen gick det inte en dag utan att någon kom in på redaktionen eller stoppade mig på gatan för att uttrycka sin glädje över tidningen. Mycket roligt!

Många uppskattar verkligen våra lokala nyheter som engagerar, och känner besvikelse över andra media som minskat sin lokala bevakning till förmån för regionala och riksnyheter som känns föråldrade redan när de presenteras.

Även annonserna uppskattas och läses som lokala budskap, något som företagen noterat. Vi har i detta nummer mer än 60 företag som vill synas med lokala budskap. Det tackar vi för då annonserna är en förutsättning för tidningens utgivning.

I detta nummer har vi utökat artiklarna från Valdemarsvik, Vikbolandet, övriga tätorter, landsbygden samt skärgården. Allt för att få en bättre bevakning över tidningens spridningsområde.

Roligt att många uppskattade vår sida med tävlingar, korsord och ”var är bilden tagen”. Vi fick in många tävlingssvar.

I det här numret kan vi presentera tre nya skribenter. **Hans Blomberg** pensionerad universitetsadjunkt som i detta nummer skriver om järnvägsspåret mellan Norrköping-Valdemarsvik och om det svenska språket i en språklåda. **Ingrid Käfling** kyrkomusiker men även konstnär och bloggare skriver om vad som händer i Mogatabygderna. Vi hälsar också vår nya kommunpolis **Peter Johansson** välkommen till Lilla Tidningen. Peter kommer fortsättningsvis skriva en krönika och även besvara några av läsarnas frågor.

Vill du skriva om vad som händer i ditt närområde? Välkommen att sända några rader om dig själv och din anknytning till bygden.

I detta nummer så skriver inte några av våra skribenter på grund av de för närvarande är upptagna men hälsar att de återkommer i nästa nummer. Vi får räkna med att alla skribenter inte alltid har möjlighet att skriva i varje nummer. **Tullan Willén** tackar däremot för sig och noterar att allt har en början och allt har ett slut. Vi tackar Tullan som uppskattad medarbetare med många år av medverkan i tidningen.

Roligt är också att en elev vid Nyströmska gymnasiet, **Melina Rahimian**, skrivit en novell till tidningen. Vi hälsar även andra barn och ungdomar välkomna med sina bidrag. Det är intressant och roligt att läsa vad som engagerar de yngre. Vi publicerar gärna fler texter i mån av plats.

I detta nummer skriver vi om två vårdcentraler, den i Söderköping, Geria och den regionägda i Östra Husby. I Söderköping har man under året fått ta mot ytterligare 6 000 listade patienter! Hur har man klarat av denna anstormning? I Östra Husby är ett av värdeorden

Lilla Tidningens redaktör **Ake Serander** gläds åt de många positiva reaktionerna på förra numret.

kontinuitet. Hur har de lyckats med det?

Känner du till RadioWix, den lokala radiostationen i Valdemarsvik? Vi åkte ditt för att göra ett reportage och blev mycket imponerade. Vilket engagemang! En stor förening utan vinstintresse.

I Östra Ryd händer det mycket! Vi rapporterar om planerna om att bygga ett stort allaktivitetshus. Vi följer med intresse utvecklingen av projektet i detta och kommande nummer.

Debatten fortsätter i Söderköping. I detta nummer är det den politiska majoriteten som skriver om skolpolitiken. De får svar av oppositionen.

Till slut önskar vi på Lilla Tidningen alla våra läsare och annonsörer En god och fridfull Jul och Ett Gott Nytt År!

Vi bjuder på glögg och pepparkakor
Söndag den 1:a advent
kl 12-16

Vi på Lilla Tidningen vill tacka alla våra läsare och annonsörer för det gångna året och hälsar er hjärtligt välkomna till vårt kontor på Storgatan 7 i Söderköping.

Gruppförsändelser till hushåll i Söderköping, Valdemarsvik och Vikbolandet.

INNEHÅLL

- 4 Ny kommunpolis
- 4 Narkotika i Söderköping
- 6 Modern räddningstjänst
- 7 Pappa, du missade tomten
- 7 Anders Bevemyr, nytt kommunalråd
- 8 En julsaga
- 10 Debatt
- 10 Mogatabygderna
- 11 Novell
- 11 Julstämning med Pirjo
- 12 Berättarteater
- 12 Nya attityder
- 13 Julbord
- 14 Plantera mera träd
- 14 Nya bostadsrätter
- 15 Nytt allaktivitetshus
- 16 Debatt
- 17 Språklådan
- 18 Mamma/Kvinnobön
- 18 Femåriga Kupan
- 19 Gröna Draken
- 20 Nu och då
- 22 Företagsnytt
- 23 Bengt, känd keramiker
- 24 Korsordet
- 25 Geria får större lokaler
- 26 Spår av rese möjligheter
- 27 Valdemarsvik värnar träbåtarna
- 28 Gryt Film
- 29 RadioWix
- 30 Destination integration
- 30 Vårdcentralen i Östra Husby
- 31 Österrikaren som blev östgöte
- 32 En Vikbolandsbo berättar
- 33 Hunden Sune
- 34 Adventsmarknad i Söderköping
- 34 Skuggan reser sig
- 35 Debatt

Hans Blomberg
ny skribent

Mitt namn är Hans Blomberg och jag är uppvuxen i Norrköping. Efter studenten studerade jag i Linköping, Stockholm och Uppsala. Eftersom jag ända sedan barnsben varit något av en filosof utbildade mig därför till lärare i just denna grundvetenskap men även i svenska. Under de sista tio åren före pensioneringen undervisade jag i språklig kommunikation och vetenskapsfilosofi vid Linköpings universitet. Numera bor jag tillsammans med min fru Birgitta på landet i södra Östergötland. Idag ägnar min fru

I detta nummer skriver **Hans Blomberg bl.a.** om det svenska språket i "språklådan".

och jag oss bland annat åt skrivande och en del förläsande. Ett av mina stora intressen är järnvägar. Nu är jag bland annat med och driver museijärnvägen Risten – Lakviks Järnväg söder om Björsäter och museijärnvägen Wadstena – Fogelsta Järnväg.

lilla
TIDNINGEN

Lilla Tidningen
Storgatan 7
614 10 Söderköping

Tel 0121-421 35
Mobil 0705-50 53 33
info@lillatidningen.com
www.lillatidningen.com

Ansvarig utgivare:
Ake Serander
Grafisk produktion:
Lasse Johansson
Annonser:
Mikael Karlsson
Tidningen är religiöst
och partipolitiskt obunden
Tryck: **Pressgrannar AB 2016**

Bäst på Service!
Mekonomen
Bilverkstad
 Dela upp kostnaden
 med Mekonomenkortet
BilTeknik
 0121-217 60 *Välkommen!*
 Norrköping 011-105080
 Smedbygatan 3, (mitt emot Coop Kungsängen)
 Söderköping 0121-21760
 Ringvägen (vid Shell)
 Även reparation & service av **AC**

Spara tid och boka hemstäd inför julen!
Fast pris för hemstäd inkl. fönsterputs.
 Dessa priser efter RUT-avdrag:
 1-2 rok 299:-
 3-4 rok 499:-
 5-6 rok 699:-
 Villa 799:-
 Det viktigaste för oss är
 att du är en nöjd kund!
 Kontakta oss:
 0702- 62 60 59
 info@almsjostradgardstjanster.se
 www.almsjostradgardstjanster.se
 Följ oss på Facebook!
 Almsjö
 TRÄDGÅRDSTJÄNSTER
 Trädgård - Husdjur - Städ

Hemköp
 Söderköpings nya saluhall
 Nu är det dags att beställa julvarorna från
 våra närproducerade leverantörer: *Eklunds,*
Visätter Kalkon, Wadstens kött & Chark,
Glada utegrisar och Charkman.
 Då det är begränsad tillgång på dessa varor ser vi fram
 emot din beställning senast den 11/12-2016.
Välkommen in och hämta beställningslista.

**Stämningfull
 advents-
 marknad**
 26-27 november
 i pittoreska
 Söderköping
 Söder
 köping
 www.soderkoping.se/evenemang

Gå två på bio för 125:-
 Gäller på valfri föreställning (Ej Star Wars)
 vid Söderköpings Bio fram t.o.m 2017.01.31.
 Kan ej kombineras med andra rabatter
 eller erbjudanden.
 Klipp ut och ta med annonsen för att ta del av detta erbjudande.
 Programmet hittar du på:
 www.soderkopingsbio.se
 eller via tel: 0121-141 51
Söderköpings bio

alminia
 Grundat 1995
 Personlig Assistans & Hemtjänst
 Söderköping
 Nu kan du göra
 ditt **tryggaste** val
 i Söderköping
 Ring oss på
0121-136 60 för
 ett första möte
 soderkoping@alminia.se
 www.alminia.se

Klipp ut kupongen och ta med den till oss när du köper
Vildfågelfrö
 25 kg 219:-
 Få 30 st talgullar värde 69:-
 Gäller tom 11 december 2016
 Vi har även ett stort sortiment
 av fröautomater
Välkommen
 Öppet mån-fre 08:00-18:00
 www.klosterkvarn.se
 Telefon: 0121-10025
 KLOSTERKVARN
 SÖDERKÖPING

Välkommen in!
 Öppet måndagar & torsdagar 9 - 17
 Kom gärna in, så bjuder vi på en kopp kaffe!
 HÄLSNINGAR MARIE ANDERSSON, FONUS SÖDERKÖPING
FONUS
 ÖST
 SKÖNBERGAGATAN 11 • TEL 0121-146 40 • WWW.FONUSOST.SE

JANNES HEMBAGERI
 Välkommen in till oss i julhandeln!
 Vi bakar allt från grunden i vårt bageri.
 Kakor, vetebröd, tårter, smörgåstårter
 och surdegslimpor hittar du hos oss.
 Prova vår goda jultallrik!
 Hagatorget 2
 614 30 Söderköping
 0121 - 100 52
 www.janneshembageri.se
 Öppettider:
 måndag - fredag: 8 - 18
 Lördag: 8 - 15
 Söndag 1:a advent: 10 - 16

Peter Johansson vår nya kommunpolis

Peter Johansson är Söderköpings och Valdemarsviks nye kommunpolis. Han återkommer i Lilla Tidningen med svar på dina frågor.

Polisen genomgår nu en uppmärksammas omorganisation, där 21 olika myndigheter omvandlas till en enda. En annan förändring är att det skapas tjänster som kommunpoliser. Till Söderköping, Valdemarsvik, Norrköping samt Finspång hälsar vi vår nya kommunpolis välkommen, Peter Johansson!

Vi träffar Peter i Söderköping en dag i november. Han har varit polis i 35 år och är sörmänning. Peter var tidigare polisområdeschef i Katrineholm. Han verkar nu som kommunpolis i ett lokalpolisområde som består av Norrköpings, Söderköpings, Finspångs och Valdemarsviks kommuner.

När det gäller de olika delarna av vårt lokalpolisområde, ser Peter såväl Söderköping som Valdemarsvik som lugna och trygga kommuner. Av de fyra kommunerna är Söderköping den som har lägst antal brott. Under ett år anmäls mellan 800-900 brott i Söderköping, i Norrköping cirka 18.000.

Det vanligaste brottet i Söderköping är stöld och snatteri. Som nummer två kommer skadegörelse, klotter och som nummer tre stöld av båtmotorer. Båstöld har dock minskat i omfattning. Peter bedömer att den främsta orsaken är den "båtsamverkan", påminnande om grannsamverkan, som har skapats på många håll.

En annan typ av brott som förekommer i kommunen är dieselstöld på landsbygden och på bensinmackar.

Alla brott anmäls inte, det finns ett mörkertal, beroende på brottstyp.

Polisens löfte till medborgarna

Polisens nya medborgarlöfte innebär att polisen ska lyssna på medborgarna tillsammans med kommunen. Kommuner har trygghetskapande uppdrag men inte brottsförebyggande. Polisen kommunicerar därför med invånarna om vad de uppfattar som otryggt, vilka typer av brott de oroas mest över. Man försöker nå olika grupper: pensionärer, ungdomar, invandrare osv. En effektiv

metod är att som polis stå i sin uniform utanför en butik tillsammans med en representant från kommunen. Så samlar man ihop vad allmänheten tycker, vilket sedan underlättar polisens arbete.

Detta är något helt nytt, tidigare har polisen bara gjort sina uttryckningar och handlat på direktiv uppifrån. Nu når man allmänheten, får reda vad folk tycker är viktigast och kan se orsakerna till brottslig verksamhet.

Låg lön bakom polisflykt

Peter Johansson tror inte att den aktuella omorganisationen är den viktigaste orsaken till att många poliser slutar. De flesta trivs mycket bra med sitt arbete. Orsaken är istället den låga lönen. Detta har lett till att andra myndigheter som Försäkringskassan, Migrationsverket och även privata säkerhetsföretag rekryterar de missnöjda poliserna. Poliser med tre års eftergymnasial utbildning har 24-25 000 kr per månad i ingångslön. Det är flera tusen kronor lägre än vad andra myndigheter betalar. Den låga bemanningen är ett annat problem, i Söderköping och Valdemarsvik verkar tre områdespoliser. Tre poliser i två kommuner! I Norrköping finns fyra områdespoliser. Att polisen är synlig är i sig brottspreventivt.

Peter tycker att polisen ofta är dålig på att återkoppla till allmänheten, att visa att man faktiskt klarar av en hel del i sin verksamhet!

Frustrerande för polisen är att personer som arresteras och låses in, efter snabbt ingripande av tingsrätt och åklagare "efter en kvart" släpps ut igen.

När det gäller narkotikahandel i Söderköping, menar Peter att den är kopplad till Norrköping. Det är personer därifrån som styr denna verksamhet även i Söderköping.

Fråga kommunpolisen

Peter kommer att fortsättningsvis skriva i Lilla Tidningen och rapportera vad som händer i tidningens spridningsområde. Det ser vi fram emot.

Ake Serander

Har du frågor till Peter? Maila i så fall din fråga till info@lillatidningen.com så svarar han på en del av dessa i tidningen.

Narkotika i Söderköping?

Under sensommaren startade en tanke på Lilla tidningen om att göra ett reportage över hur narkotikabilden ser ut bland Söderköpings ungdomar.

Vi fick gensvar från Tuula Ravander (s) socialnämndens ordförande som gärna ville hjälpa oss med information. Hon har fått assistans med svaren av Cecilia Karlsson, chef för samlad elevhälsa, Söderköpings kommun.

Förekommer narkotika i våra skolor? I vilken omfattning?

Den statistik kommunen har kopplad till narkotika situationen är den som framkommer i Om mig – en årlig enkät om hälsa och livsstil som genomförs i samverkan med region Östergötland. Där får elever i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet självsätta sin hälsa och livsstil. Den senaste genomfördes under hösten 2015 och då uppgav 98 procent av eleverna som svarat på enkäten i årskurs 8 att de aldrig använt narkotika. Motsvarande siffra var 88 procent i årskurs 2 på gymnasiet.

Hur arbetar skolan och sociala myndigheter förebyggande?

Kommunens arbete utgår från den nationella och regionala ANDT-strategin (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak) där det övergripande målet är: "Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk."

Strategin innehåller dessutom sju långsiktiga mål, där de fyra första omfattar barn och unga.

Mål 2: Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av ANDT.

Mål 3: Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska minska.

Utifrån nationella och den nya regionala handlingsplanen arbetar kommunen på flera sätt med drogfrågorna i skolorna i samverkan med socialtjänst, polis och fritidsverksamhet.

Det preventiva arbetet bedrivs huvudsakligen i skolan, bland annat genom kunskap och satsningar som stödjer skolanknytning, stödgruppverksamhet. Star for Life är ett utbildningsprogram med syfte att stärka ungdomars självkänsla för att de skall kunna förverkliga sina drömmar och mål. Ett viktigt fokus är att hålla långsiktigt strategiskt arbete med att stödja viktiga skydds faktorer för att inte hamna i ett drogbruk.

Det finns samverkansrutiner mellan myndigheter vid oro att ett barn eller ungdom far illa som till exempel vid misstanke om nyttjande av droger. Kommunen samverkar även med Moamottagningen i Norrköping vid misstanke om narkotikabruk.

Har kommunen kontroll över narkotikabekämpningen? Vad behöver mer göras?

Det är ett levande arbete som ständigt behöver uppdateras och utvecklas.

Just nu påbörjas arbetet med att ta fram en handlingsplan för att öka barnens och ungdomarnas psykiska hälsa, där drogproblematiken finns med.

Är du drabbad?

Vår upplevelse är att Söderköpings kommun gör ett brett arbete på olika nivåer och inriktningar. Vad tycker våra läsare? Är du drabbad på något sätt, eller känner du kanske någon?

Tveka inte att skriva ett par rader till Lilla tidningen.

info@lillatidningen.com

Christina Forsman Nilsson

**Tårtor
Smörgåsar
Smörgåstårter
Hembakat bröd
Exotiska brickor**

Eget hantverk
från utsökta råvaror
till det läckra
på ditt bord

0121-15555
0739-624646

TårtFixa'n

Hej senior!

Nu erbjuder vi dig som är 65+ att köpa träningskort hos oss som gäller hela 2017 för endast 199 kr/mån. (Ord. pris: 325 kr/mån) Vid köp bjuder vi dessutom på fri träning under hela december 2016! Erbjudandet gäller till den 30 november 2016. Klipp ut och ta med annonsen för att ta del av erbjudandet.

TRÄNINGSVÄRKET

För mer info eller boka din medlemsrådgivning
träningsverket@telia.com
eller ring 0121-142 61
www.träningsverket.com

KAREM LIVSMEDEL

(På Fixområdet)

Handla för 500 kr och få 10% rabatt på hela köpet.
Eller handla för 300 kr och få 5% rabatt på hela köpet.

- Nötter i lösvikt finns i flera olika sorter (1 klass)
- Kryddor
- Frukt och Grönt

Öppettider
Mån-lörd 10-19
Sön 11-16

Telefon
0739-31 56 38

Passa på!
Erbjudandet
gäller till den 24
december 2016

www.LEKDA.com
Leksaker för alla tillfällen

Schleich Pick-up-bil med hästtransport

Nu: 599 kr
ord. 699 kr

Gäller t.om 24/12 eller så långt lagret räcker.
kan ej kombindas med övriga erbjudanden.

www.lekdax.com 0121-13230, Fixgallerian
Ringvägen 44, 614 31 Söderköping

BETTIFIX

Mingel-
kväll

30/11 kl 18

Den här annonsen är en biljett till en trevlig kväll hos Bettifix. Kom och prova kläder, bli inspirerad och få råd och tips. Passa på att hitta fina julklappar till din käraste. Vi bjuder på glögg, pepparkaka, ost och cider.

Klipp ut annonsen och lämna den i butiken senast 29/11 Fixpunktens köpcentrum. (Det går även bra att ringa in och tacka ja till inbjudan)
Hoppas vi ses!

Välkomna önskar Bettifijtjejerna
Mån-Fre 10-18 Lör 10-14 0121-21404

Fix
konditori

Figurtårtor
Smörgåstårter
Färskt bröd
Smörgåsar
Konditorivaror

Öppet Mån-fre 8-18, Lör 9-14
Telefon 0121-139 60

medisox

Fabriksförsäljning
Stödstrumpor

Välkomna till vår butik!

Comfort - Trend - Office -
Hiking - Travel - Sport

Nyheter droppar in hela tiden!

Öppettider

Mån-fredag 8-18
Lördag 10-14

Välkomna!

www.medisox.se

Medisox AB
Ringvägen 44
Fixpunkten
614 31 Söderköping
tel 0121-159 40
fax 0121-15941

10% mot uppvi-
sande av denna
kupong.
KAN kombineras
med andra
erbjudanden
tom dec 2016

Händelser från 1:a advent till nyårsafton 2016 i Söderköping S:t Anna församling

Söndag 27/11, 1:a advent

11:00 Mässa med ungdomsmedverkan i S:t Laurentii kyrka
11:00 Adventsgudstjänst i Sankt Anna stora kyrka
17:00 Adventsgudstjänst i Skällviks kyrka
17:00 Adventsgudstjänst i Börums kyrka

Lördag 10/12

18:00 Luciatåg med andakt i S:t Anna stora kyrka

Måndag 12/12

17:00 Luciakröning och luciakonsert i S:t Laurentii kyrka
19:30 Luciakonsert i S:t Laurentii kyrka

Söndag 18/12, 4:e advent

11:00 Mässa i Skönberga kyrka
17:00 Julen sjungs in i S:t Laurentii kyrka
19:00 Julen sjungs in i S:t Laurentii kyrka

Julafton 24/12

10:00 Julkrubba i S:t Laurentii kyrka
12:00 Julkrubba i Skällviks kyrka
17:00 Julbön i S:t Laurentii kyrka
17:00 Julbön i Börums kyrka
23:30 Midnattsmässa i S:t Laurentii kyrka

23:30 Midnattsmässa i Mogata kyrka

Juldagen 25/12

07:00 Julotta i Drothems kyrka
07:00 Julotta i S:t Anna stora kyrka

Annandagen 26/12

11:00 Mässa i S:t Laurentii kyrka

Onsdag 28/12

19:00 Julkonsert i S:t Anna stora kyrka

Nyårsafton 31/12

17:00 Nyårsbön i S:t Laurentii kyrka

Telefon: 0121-358 00
www.svenskakyrkan.se/soderkoping

Svenska kyrkan
SÖDERKÖPING S:t ANNA

Vi höst- och vårröjer i trädgården och beskär dina fruktträd!

RUT från
209kr/tim,
ROT från
368kr/tim
(inkl moms)

veterankraft.se
Lokal bemanning med erfarenhet

Vi planerar och planterar, vi målar, tapetserar, bygger och renoverar. Vi fixar det mesta!

011-443 3200
norrkoping@veterankraft.se

Barnpassning, städning och fönsterputsning gör vi också.

ELCENTER
i Söderköping AB

Virkesgatan • Söderköping • 0121-131 70

Din lokala installatör

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

Du vet väl om att det även går att läsa tidningen på nätet?

lillatidningen.com

Dags att boka julbord? Läs mer på sida 13!

Modern räddningstjänst har ersatt stadsvakten

Söderköping har nyligen fått en ny brandstation. Bodil Kärnfelt har besökt och berättar hur den gamla stadsvakten förvandlats till dagens moderna räddningstjänst.

Från dåtidens stadsvakt till nutidens räddningstjänst. Steget är otroligt långt mellan dessa båda yrkesgrupper, ett flertal sekler pratar vi om. Kan vi tänka oss medeltidens stadsvakt vandra omkring i våra gränder med sitt kohorn under armen i vilket han blåste om brand uppstod, jämfört med dagens brandbilar som kommer susande med sirener och blåljus. Båda med samma uppdrag men en himmelsvid skillnad.

Det brann mycket i Söderköping, vi drabbades av inte mindre sex stadsbränder under knappt trehundra år. När larmet gick, d.v.s. kohornet ljöd, skulle man rusa ut till sitt vattenämbar, alla måste hjälpa till.

Redan på 1200-talet fanns det lagmässiga bestämmelser om brandsläckning. I kung Magnus Erikssons landslag från 1350 fanns det föreskrifter om aktsamhet med eld. Olika landskap hade olika bestämmelser. I Östgötalagen stod bl.a. ”nu äger bonde vårda all den eld han tänder intill den är släkt”. Vissa straffbestämmelser vid oaktsamhet fanns också, dock ej så hårda som i Danmark, där ännu under 1500-talet föreskrevs att den som vållat brand genom oförsiktighet skull utan nåde kastas in i elden.

Så småningom började de första föreskrifterna angående brandväsendet ta form. Den första organiserade brandpersonalen i vårt land torde vara de sk borgarvakterna. Det var inte någon utbildad eller övad styrka, utan för varje kväll togs nya borgare ut för sysslan.

Brandvakterna skulle med rop tillkännage att de var i verksamhet, många olika nattvaksrop förekom, ett av de vanligaste var t.ex. att när kyrkklockan slog ange timmen.

Stationschef Håkan Johansson på Söderköpings räddningstjänst berättar att de 21 anställda gör cirka 160 utryckningar per år.

Brandvakterna patrullerade två och två, den ena utrustad med en skramla eller en lur och en båtshake, den andra med yxa och läderämbar

Den tekniska utvecklingen har genomgått många faser. Flera olika redskap och metoder har funnits genom århundradena. Man har provat vatten, kvävning, pulver, detta står sig än i dag. Ett av de första redskapen var handpumpen, som följdes av pyttsprutan, som följdes av ångsprutan, som följdes av motorsprutan etc I början placerades de tyngre sprutorna på tvåhjuliga vagnar som drogs för hand eller av hästar. Den första brandbilen i Sverige som inköptes 1902, var elmotordriven och batteriladdad. Den första bensindrivna inköptes i Stockholm 1912.

Magnus Hjort på Söderköpings räddningstjänst spänns fast på räddningspulkan, som sedan tippades runt i olika lägen av ett par av de 21 arbetskamraterna.

Fler anställda behövs

Nu raskt över till dagens räddningstjänst. Lilla tidningen tittar in i den nya, fina räddningsstationen och får en intervju med stationschefen Håkan Johansson.

Hur många anställda är ni?

Vi är 21 stycken och behöver bli fler. Så hör av er både killar och tjejer om ni är intresserade. Minimåldern är 18 år. Grundkravet är att man har körkort och pratar svenska och att man bor och arbetar i Söderköping Man måste genomgå ett fystest och en intervju, sedan en preparandutbildning i tre veckor och kurs i räddningsinsats, nio veckor. Sedan får man börja jobba. Det finns också en högre utbildning SMO, skydd mot olyckor, den är på två år och finns på två platser i landet.

Hur många fordon har ni?

Vi har fem fordon plus bandvagn. Utöver det har vi i Bottna två bilar samt en i Östra Ryd.

Stegbilen hur hög är den?

28 meter. Vi väntar dock på en högre.

Hur många utryckningar gör ni?

Cirka 160 per år. De flesta är trafikolyckor och brand. Den vanligaste metoden är att släcka med vatten. Första utryckningsbilen har tre kubik med sig, och i tankbilen finns det 10 000 kubik.

Hur lång tid har ni på er för att komma iväg?

Fem minuter har man på sig efter larmet. Söderköping har en deltidsbrandkår, d.v.s. alla har även ett civilt jobb.

Talar man fortfarande om anspänningstid?

Ja, det är ett gammalt begrepp som syftar på den tid det tog att få hästarna ur stallet samt sela på dem.

Var är stängen, den som syns på alla filmer där brandmännen kastar sig ner på nolltid?

Den finns inte längre. Det blev en del olyckor, numera rusar man ner i en spiraltrappa.

Förr fanns det en brandstation med torktorn, Spruthuset, uppe vid slussen, hur gör ni nu?

Nu skickar man slangarna till Norrköping för rengöring och tork

Vem bekostar räddningstjänsten?

Den är skattefinansierad, därför är vi mycket måna om och vårdar vår utrustning noga.

Det finns en ambulans här också vem ansvarar för den?

Den är i privat regi och är ständigt bemannad.

Håkan Johanssons goda råd inför julhelgen

Lämna aldrig ett brinnande ljus. Stabila stakar. Ingen brännbar moss. Numera kan vi rekommendera batteridrivna ljus. Placera inte värmeljus tätare än 10 cm.

”Elden är likt en städse på lur en liggande fiende. En ovarsam hand släpper honom lös. En fördold spricka giver honom luft. Han bryter ut. Knappt blir man den varse, förrän lågan spelar högt i skyn. Hjälpande händer sammankallas. De väcks utur sömnen med trummor, klockor och skott. De skynda men utan ordning”

Citat ur ett tal från 1760

Bodil Kärnfelt

Nedanstående kapitel är hämtat ur Sonja Hoffmans bok "Allt medan tiden går". Boken finns att köpa på Söderköpings Bokhandel.

**Jag var sex år då
och mycket lycklig!**

Pappa, du missade tomten!

Jag hade väntat och väntat. Och nu var det äntligen julafton.

Vi är som vanligt hos farmor och farfar i deras stora hus. I köket är det rörigt – på vedspisen står kastruller av olika slag och det luktar gott av all mat. Jag får hjälpa till att bära in till matrummet. Rummet med dom vackra handgjorda möblerna som pappas morfar har gjort. Bordet dras ut och skivorna läggs i och den vita linneduken läggs på. Jag dukar med mammas hjälp. Och vid varje tallrik ska det stå en liten porslinstomte med ljus i.

I salen, rummet bredvid matrummet, finns farmors hemmagjorda gotter – knäck, ischoklad och brända mandlar i vackra skålar. Jag gör en extra sväng in till salen då och då när dom inte ser. Allt känns varmt och vackert. Nu börjar dom visst bli klara i köket. Maten ligger upplagd på den fina servisen och jag får tända alla ljusen på bordet när mamma står bredvid. Jag får jättegod julmust, pappa och farfar dricker öl och mamma och farmor tar svagdricka. Vi sitter och äter så länge så jag får krypningar i kroppen. Och när vi dukar av så är jag väldigt snabb att hjälpa till.

Julklapparna är fortfarande långt borta. För sen skall det diskas och torkas och ställas in och sånt. Farmor diskar och sköljer i sin balja, mamma torkar och jag hjälper till så det ska gå så fort som möjligt. Fast oj vilken tid

det tar! Äntligen klart – men nu skall det drickas kaffe. Dom stora måste alltid ha kaffe efter maten. Jag får äta av gotterna.

Plötsligt ringer telefonen – mitt på julafton. Jag springer och svarar.

- Pappa, det är till dig, säger jag.

Han säger att han måste gå till raksalongen och raka och klippa en farbror som kommit till stan. Stackars pappa. Och jultomten som snart ska komma. Pappa tar på sig ytterkläderna och går. Ute är det kallt och mycket snö. Det som är bra är att han inte behöver gå så långt. När pappa gått springer jag fram och tillbaka till fönstret för att se om tomten och hans ljuslykta syns i mörkret.

- Mamma, varför kommer inte tomten? frågar jag.

- Han kommer säkert snart, det dröjer nog inte så länge till, säger mamma.

- Stå där du i fönstret och titta efter honom.

Och plötsligt som om han kom upp från underjorden, går han förbi fönstret med julsäcken på ryggen och lyktan i handen. Jag darrar av spänning.

- Mamma skriker jag – han kommer nu och stackars pappa som inte är här!

Det knackar på dörren.

- Öppna du Sonja, säger mamma.

Jag öppnar ytterdörren och där står han med sitt stora vita skägg, sin röda mössa och den stora rocken som är full av snö.

- Finns det några snälla barn här, säger han.

Jag tar ett steg bakåt och niger och känner mig varm i hela kroppen.

- Ja tomten, jag har varit snäll, säger jag.

Jag får en ny docka, som ska heta Ingegärd, med en egen vagn till och flera andra paket.

- Tacka tomten fint nu, han har andra barn han också ska gå till, säger mamma.

- Tack snälla tomten säger jag och niger igen.

Bara en liten stund senare kommer pappa tillbaka från raksalongen.

- Åh pappa så synd, tomten har precis gått säger jag och hoppar upp i hans knä.

Det var julafton 1951, jag var sex år och mycket lycklig.

Sonja Hoffman

Anders Bevemyr är Söderköpings nya kommunalråd. Han är uppvuxen med politik.

Anders Bevemyr nytt kommunalråd

Jag heter Anders Bevemyr och kommer att bli det nya kommunalrådet i början av 2017, då jag efterträder Mattias Geving. Jag är 47år, gift och har två vuxna barn.

Under hela min uppväxt i Söderköping har det politiska intresset funnits och det har blivit många politiska diskussioner i mitt föräldrahem då min far var mycket aktiv i politiken.

För mig vara det en självklarhet att vara med och starta SSU i Söderköping i början av 80-talet, då jag strax skulle fylla 13 år och fick vara med. När jag senare blev 18 år så var det kommunalpolitiken som fängade mitt intresse och så har det fortsatt med olika uppdrag i varierande omfattning under alla år. Så guldklocka har jag hunnit med att få för lång och trogen tjänst. De senaste två åren

har jag varit ordförande för Barn- och utbildningsnämnden i Söderköpings kommun.

När det gäller mitt arbetsliv så startade det med ett kommunalt sommarjobb på Friluftsbadet i Söderköping. Sedan har det blivit att jobba några år på Storängen (när det var ett eller många vårdboende), jobbat med demensta, psykiskt funktionshindrade, fastighetsskötsel, chef inom den privata vården och nu senast som socialsekreterare i Valdemarsvik kommun.

När jag inte jobbar eller håller på med politik så tycker jag om att bygga allt från möbler till hus. Jag försöker att hinna med att löpträna ett par gånger i veckan. Visst har det blivit en hel del lopp under åren, men det är mest för att det är roligt att ha något att träna inför.

”Under min tid som socialassistent i Stockholm träffade jag många udda karaktärer. En av dem var Orvar.”

En julsaga

Illustration: Alexander Norberg

Som de flesta vuxna trodde inte Orvar på Tomten. Han trodde inte på några goda väsen överhuvudtaget. Han hade mest mött ondska och uselhet genom livet. Han var född puckelryggig och var en av de sista som såldes på auktion till lägstbjudande. Men kunden blev missnöjd med köpet och överlät honom efter något år till ett barnhem.

Personalen där var vidrig. De tyckte alla att de hade rätt att hacka på en puckelrygg. Värst var tant Greta.

- Råta på ryggen! brukade hon med ett hänflin säga åt honom på morgonuppställningarna.

En jul hade de en vikarie, fröken Eva Lisa, som alltid log mot Orvar. På julaftonen smög hon åt honom ett litet paket. I det fanns det en luden mekanisk råtta med svans. Den hade hjul och när man skruvade upp den for den fram över golvet.

När tant Greta kom in på julaftonskvällen för att släcka i sovsalen riktade Orvar in den uppskruvade råttan mot henne och släppte den. Tant Greta gav till ett vrål och föll baklänges med skrevade ben. Råttan for in under hennes kjol och barnen skrattade så de kinkade. Fröken Eva Lisa fick sparken och Orvar blev brutalt piskad med rotting.

Veckan efter blev han skickad till Uppfostringsanstalt för att lära sig veta hut.

Det var en djungelns lag han lärde sig. Hur man dövar sin smärta med sprit och hur man lever utan hjälp av andra.

Det var när han senare fick pröva amfetamin som livet förändrades. När han sprutade in drogen i armvecket och giftet pumpades runt i kroppen tyckte han att puckeln på ryggen försvann och han blev lång och ståtlig för första gången i sitt liv.

Så länge det varade.

Vartefter ruset avtog krympte han ihop igen och puckeln var större än någonsin.

Darrande och kallsvettig släpade han sig fram på bakgatorna i gryningen och letade efter det vita pulvret som kunde få honom att växa igen.

Det var tidigt på förmiddagen två dagar före jul. Det var kallt i luften men ännu ingen snö. Dagen hade börjat bra. Orvar hade träffat en langare som gett honom två ampuller med amfetamin på kredit, bara för att det är jul. Givetvis med hot om sönderslagna knäskålar om han inte betalade i tid. Det var som med den mekaniska råttan på barnhemmet; en stor glädje när han fick den men det väntade lite surt efteråt.

På morgonen hade han varit nere på Frälsis och fått i sig lite soppa. Han visste av erfarenhet att han borde äta

lite innan han tog dagens dos. Då försvann all hunger och han var redan nu allt för mager. Orvars tunna klädsel observerades av en av tanterna på soppköket som tog med honom ut till klädförådet när han ätit färdigt.

Hon granskade honom innan hon tog fram en vit armpåls.

- Nu ser du ut som en riktig jultomte, sa hon när Orvar fått på sig pålsen.

Det sista året hade Orvar låtit sitt vita hår och skägg växa. Håret böljade ner till axlarna och skägget täckte halsen.

Han kanske såg ut som en jultomte men fördelen med pålsen förutom att den var varm var att den hade stora fickor. Det var en fördel om man med snabba fingrar skulle plocka åt sig något i en mataffär. Orvar ville ha sig lite julmat, något lättuggat, eftersom han inte hade några tänder kvar i överkäken.

Visserligen hade han kunnat gå till Frälsis på julafton men han trivdes inte bland de andra uteliggarna. De var fyllegubbar allihop och de föraktade honom, knarkaren. I det föraktet hade de hela samhället bakom sig. Han var som en spetälsk, ingen ville vara i närheten av honom.

Utanför varuhuset Tempo stannade Orvar framför ett skyltfönster och tittade på juldekorationerna. Det var leksaker på veckad vadd överstrött med glitter som skulle föreställa snödrivor. På ett plakat fanns en bild av en jultomte med texten: *Kom in och träffa Jultomten.*

Tempo var en bra affär. Där inne hade han flera gånger obemärkt plockat åt sig både sardinburkar och grillkorv. Med de här fickorna på utsidan av pålsen skulle han kunna få med sig en hel falukorvsring utan att det märktes.

En man inne i affären böjde sig fram för att ta bort skylten med inbjudan att få träffa Jultomten när han fick syn på Orvar genom glaset. Han stirrade ett tag på honom innan han med ett leende ivrigt vinkade åt honom att komma in.

I år hade de tänkt ha en Jultomte inne i butiken för att skapa lite extra julstämning och för att glädja barnen, förklarade mannen. Men den ordinarie Tomten hade blivit hastigt sjuk och nu stod de utan Tomte. Skulle Orvar möjligen kunna tänka sig att rycka in. Du behöver ju ingen totemask, det räcker med den här, sa han och lämnade över en röd tomteluva med vit tofs.

Orvar skulle gå runt i affären och önska kunderna God Jul och så skulle han sitta på leksaksavdelningen i en stor karmstol med skinnfäll och fråga barnen vad de önskade sig i julklapp. Dessutom skulle han få hundra kronor i betalning.

Tankarna for genom Orvars huvud. Hundra spänn! Då skulle han kunna betala langaren det han var skyldig. Men han skulle behöva preparera sig lite för att gå in i sin nya roll.

- Skulle jag kunna få låna toaletten så jag kan fräscha upp mig lite innan.

När Orvar tjugo minuter senare kom ut från personaltoaletten var han redo. Den röda tomteluvan passade honom precis och han hade bara tagit en halv dos för att ha läget under kontroll. Annars kunde det lätt skena iväg.

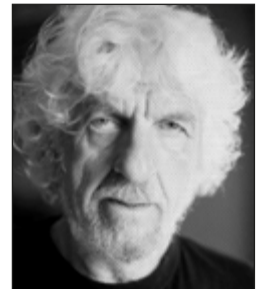
Nu mådde han bra.

I början var han lite för ivrig. For omkring och önskade alla God Jul och hjälpte till att fylla varukorgarna. Det var när han sjönk ner i tomtetronen som lugnet infann sig. Han lutade sig tillbaka mot skinnfällerna och betraktade några barn som tittade på honom.

- Titta mamma, där är Tomten! ropade en liten flicka.

Orvar log brett mot henne, fast med stängd mun. Han ville inte visa upp sin tandlösa gom.

Rein
Westerbush
Norberg

KRÖNIKA

Där är Tomten, hade hon sagt. Kemikalierna han nyss hade sprutat in i sitt blodomlopp förstärkte hennes ord. *Det var Han som var Tomten!* Vissheten välldde över honom.

- Stanna du hos Tomten medan jag går till köttdisken, sa mamman och gick iväg.

Flickan stod en stund villrådig framför Orvar innan hon resolut stegade fram.

- God Jul, sa Tomten och nickade vänligt mot henne. Och vad önskar du dig i julklapp? sa han med mjuk röst.

- Ska jag säga det högt?

Innan Orvar hann svara böjde sig flickan fram och viskade: *En Barbiedocka.*

Hon pekade mot en hylla bakom sig.

Långsamt och värdigt reste sig Tomten upp och hämtade ett paket. Genom plasten syntes en långbent docka med vågigt blont hår.

- Är det en sån här?

Flickan log ett brett leende och visade en tandrad där det fattades en framtand.

Hon nickade ivrigt.

Tomten satte sig och tog försiktigt fram dockan ur paketet.

- God Jul, sa han långsamt och lämnade över den.

Flickan tryckte dockan till sitt bröst och hoppade upp i Tomtens knä. Hon lutade huvudet mot hans skägg och smög ena armen runt hans rygg och kramade honom.

- Tomten är så snäll, viskade hon knappt hörbart.

En skummande våg av glädje sköljde genom Orvars sargade kropp. En liten flicka som frivilligt kramade honom. Det hade han aldrig upplevt. Han drog in ett djupt andetag genom näsan och kände doften av hennes hår. Det är så här det måste kännas att bli rörd av en ängel.

- Där är du Frida! ropade en kvinna när hon fick syn på sin dotter i Tomtens knä. Hon har väl inte varit till besvär?

Det hade hon inte behövt fråga när hon såg Tomtens lyckliga min.

- Trevligt det här med att ni har en tomte som delar ut julklappar till barnen, hörde han mamman säga vid kassan.

När det under eftermiddagen kom allt fler barn med leksaker som de fått av Tomten undrade kassörskan varför inte hon hade blivit informerad om det nya juljippet med gratis leksaker till barnen.

Föreståndaren rusade till leksaksavdelningen och förklarade för Orvar att det räckte med tomte för idag och i morgon skulle han själv rycka in. Var så god, här är hundra kronor och tomteluvan kan ni behålla.

Det hade snöat på dagen och när Orvar kom ut på Odenplan var gatorna rena och vita av nyfallen snö. Mörkret hade fallit och ljusgirlinger och julstjärnor lyste upp kvällen. Den nyfallna snön dämpade ljudet av trafiken och på avstånd hördes julsånger från en affär.

En ängel som hette Frida hade landat i hans knä och gett honom en kram. Han mindes ännu doften av hennes hår.

Orvar kände tyngden i fickan där det låg en hel falukorvsring. Hur den hade kommit dit hade han ingen aning om.

- Titta mamma! Där är Tomten! hördes en glad pojkröst.

- Ja titta!

- Är det riktiga Tomten mamma?

- Ja det är riktiga Tomten.

BILEXPERTERNA
SÖDERKÖPING 0121-12500

VI ERBJUDER:

- ALLA TYPER AV SERVICE OCH REPARATIONER PÅ ALLA BILMÄRKEN.
- 30 ÅRS ERFARENHET I BRANCHEN.
- KUNDVÄNLIGT BEMÖTANDE.
- PRISER SOM TÅL ATT JÄMFÖRAS.

G:R NORRKÖPINGSVÄGEN 7
614 34 SÖDERKÖPING

0121-125 00
WWW.BILEXPERTERNA.SE
INFO@BILEXPERTERNA.SE

**VÄLKOMMEN ATT
KONTAKTA OSS!**

**JOHAN LUNDELL
ROGER ANDERSSON**

Friskt vatten hemma

JMS Vattenrening Norrköping
Tel: 011-12 70 30
www.jms-vattenrening.se

SOMSTEN

Du vet väl om att vi även gör golv och väggar?
Vill du ha något nytt som inte alla andra har? Låt oss hjälpa dig med golv och väggar när du ska renovera eller bygga nytt.
Exempel på väggar:
Runt eldstäder, väggar inom eller utomhus, valvpelare, murar, husgrunder och skorstenar m.m.
Exempel på golv inomhus:
Kök, badrum, hall, källare, garage, växthus.
Ring 0707-19 19 26 för mer information och prisförslag.

Rundqvist Allservice
Hårtorpet 1
614 93 Söderköping
ludde_runqvist@hotmail.com
www.somsten.se

**Besök gärna vår hemsida
för att läsa mer om hur vi
kan hjälpa dig att
förverkliga just ditt
byggprojekt.**

LBM AB

Håkan 0705-777546
www.lbmbygg.se

**Fråga en Beckerskund
vart du ska vända dig för att få en
bra, begagnad bil.**

Svaret blir:

Beckers så klart!

BEG BILSPECIALISTEN
BECKERS BIL
Söderköping • www.beckersbil.se • 0121 - 145 45

Bli julfin hos oss!

Vi önskar alla en trevlig adventstid
Maud, Emilia, Ingrid

Salong Antoinette
EFTR MAUD FREJD
0121-21137
RÅDHUSTORGET 614 34 SÖDERKÖPING

VÄLKOMMEN TILL OSS I ADVENT!

Pingstkyrkan Söderköping • Bielkegatan 24

Öppet hus i Barnriket • lördag 26 november kl 12-16
Vi visar våra fina barnlokaler och bjuder på värmande fika.

Adventsgudstjänst • söndag 27 november kl 11:00

Mamma-/kvinnobön • måndag 5 december kl 19:00

En underbar jul • söndag 11 december kl 11:00
Julmusik för stora och små.

Julens sånger • annandag jul 26 december kl 18:00
Med församlingens sångare och musiker.

www.soderkoping.pingst.se

John Hennings
Fysioterapi

John Hennings
- Leg. Sjukgymnast
- Specialiserad på fotrelaterade besvär
- SuperSole™ -skoinlägg
www.hennings fysio.se

Tel. 0121-148 49 Prästgatan 4, 614 30 Söderköping

WWW.GALLERIHASSEL.COM
Tel 0121 12135

**Vill du vinna 10 st biobiljetter?
Läs mer på sida 22!**

Bossgårds
BEGRAVNINGSBYRÅ 102 01
Etabl 1876
Prästgatan 6 ; 614 30 SÖDERKÖPING

Två filmvisningar!

Tisdag 27 december kl 15:00
Filmen om Eva Åhlander Olsson

Onsdag 28 december kl 15:00
Filmen om Espholm

Plats:

*Vintervadskyrkan
Hospitalsgatan 1b Söderköping*

Entré 80 kr. Välkomna!

www.sunefilm.se

Info: 070-353 90 65

0708-77 35 00

Pluspoolen önskar alla poolare en God Jul och fin vinter

www.pluspoolen.com

**Tack för att
du läser Lilla
Tidningen.**

**Vill du prenumerera på Lilla Tidningen?
Bor du utanför distributionsområdet?**

Betala in 200 kr till BG 5126-4992.
Meddela på talongen namn och postadress.
Då får du fyra kommande nummer bekvämt
hem i din brevlåda.

DEBATT

Om detta bör vi berätta - nu!

Det migrationsbeslut som Riksdagen fattat och Migrationsverket verkställer håller på att få förödande konsekvenser.

Göran Greider skrev i en krönika för några veckor sedan att enda lösningen på det som nu pågår med stora massavvisningar är en allmän amnesti.

Sveriges ”signalpolitik” har onekligen nått ut, det kommer färre flyktingar nu.

Tidigare, för 2-3 år sedan, hade vi en annan politik som gick ut på att den som hade skyddsbehov kunde få skydd genom asyl i Svrige. Då kom många barn och ungdomar till Sverige, togs om hand, fick flytta in i boenden och börja skolan. Många av dem som kom från Afghanistan riskerar nu att bli utvisade.

Många av dem säger ”jag har gjort allt man skulle, gått i skolan, lärt mig svenska och skött mig men det hjälpte inte”.

Det de berättar för oss med de orden är att efter bedömning av Migrationsverket har många av dem ansetts vara äldre än de angett och därför skrivits upp i ålder.

När man då fyllt 18 år och inte får asyl eftersom man inte anses ha skyddsbehov och dessutom är myndig/vuxen och skall kunna klara sig själv tar vårt ansvar slut och vi utsätter som jag ser det, dessa ungdomar för en tortyr som vad jag vet inte tidigare förekommit i Sverige. Möjligen kan den jämföras med Baltutlämningen på 40-talet.

Om man flytt från ett land där man sett en anhörig dödas, vet att man p.g.a sin religion eller etniska tillhörighet befarar att dödas om man återvänder till det landet, kan jag inte se att skyddsbehovet försvunnit bara för att man fyllt 18 år.

Om man dessutom inte anses ”höra till” Afghanistan och inte kan få ett pass dit, man har ju aldrig blivit ”bokförd” där eftersom man inte är önskvärd eller inte anses vara därifrån, då blir moment 22 så påtagligt att man kan gråta. Kanske är man född i Iran eller Pakistan av afghanska föräldrar men man har själv aldrig bott i Afghanistan dit man skall skickas tillbaka.

Gråter gör många av de afghanska ungdomar jag möter i mitt arbete som skolsköterska.

De gråter av sorg och rädsla för vad som skall hända med dem. Utan bostad, dagpenning och helt utlämnad till vad? är det många som hellre ”dödar mig själv här i Sverige än återvänder dit jag flydde från”.

Detta är orättfärdigt och visst borde vi i Sverige, vi som sa ”välkomna, här kan ni få skydd och omvårdnad” kunna bättre. Märk väl, det var en majoritet i riksdagen som från början sa det.

Att vi skrivit ett ”återvändandeavtal” med Afghanistan säger väl ingenting. Vad har det landet förbundit sig att göra? I Kabul lär såväl bostadsbrist som arbetsbrist vara överväldigande och hur har man tänkt skydda religiöst utsatta grupper?

Hur skall Afghanistan skydda de i landet ”icke önskvärda” som riskerar att dödas när de återvänder och som flydde till följd av sin religiösa tillhörighet som hasarerna?

Det är inte rimligt att efter två år i Sverige få besked om att inte få stanna.

Om detta skall vi aldrig kunna säga ”vi visste inget”. Vi vet och det gör sannolikt Regering och Riksdag också. Därför är det nödvändigt med ett snabbt agerande. Lyssna på Göran Greider.

Silva Karlsson

Skolsköterska i Söderköping

Mogatabygden har fått sin egen förening

Mogatabygden är det korta och kärnfulla namnet på den nystartade föreningen i Mogata, som ska tillvarata Mogatabornas intressen – både de som bor i byn och i dess omgivning som i Stegeborg, Hälla, Varsten och Hösterum.

Jag träffar eldsjelen och tillika ordföranden för *Mogatabygden*, Marie Nikander, på hennes kontor på Swedbank i Söderköping där hon är fastighetsmäklare. Hon berättar att hon och hennes svärmor Barbro Tjernström – kommunalråd under många år i Söderköping – redan för några år sen pratade om att det behövdes en hembygdsförening i Mogata. I Sankt Anna fanns det då redan tre stycken, men i Mogata bara en enda – idrottsföreningen Stegeborg.

Det var först när majoriteten i kommunen tidigt i våras presenterade det så kallade Sankt Anna paketet – som en diskussion om en hembygdsförening tog riktig fart bland Mogataborna. I paketet ingick bl.a. ett förslag om att bussa mellanstadieeleverna i Mogata skola till Sankt Anna skola, då skolan på sikt hotades av nedläggning på grund av för få elever. En annan orsak var att det sakenades lokaler i Mogata skola då förskolan flyttat in där. I praktiken skulle det innebära att en och samma familj kunde få ha sina barn på två olika skolor.

Det var på ett av de upprörda möten om Sankt Anna-paketet som frågan om att bilda en hembygdsförening i Mogata med omnejd kom upp. Det var många som ställde sig positiva till tanken och när Marie gick ut på Facebook med ett upprop som kallade till ett möte i Mogata skolas matsal senare på våren, ställde tio personer upp.

Man bestämde där dessutom att hålla ännu ett möte före sommaren och informerade om detta genom att lappta brevlådorna i mogatabygden och lägga ut informationen på Facebook. Till detta möte kom det mellan 40 och 50 personer. Där valde man en interimsstyrelse på åtta personer och kom överens om namn på föreningen, årsavgift och vilka gemensamma stadgar som skulle tas.

Den 3 september var det dags för ett konstituerande årsmöte av föreningen *Mogatabygden*. Under mötet valde Marie Nikander till ordförande, Anna Andreasson till sekreterare och Denise Andersson till kassör. De gemensamma stadgarna antogs och årsavgiften bestämdes till 100 kr per år och familj.

Efter mötet samlades alla på Häggvallen, där en Mogatabo sponsrat med partytält, bord och stolar. Marie strålar av glädje när hon berättar att 25 personer offrat fredagskvällen innan för att hjälpa till med att sätta upp tälten och placera ut bord och stolar. Ca 140 personer kom till detta möte för att grilla och äta sin medhavda matsäck och umgås. Föreningen drivs för övrigt helt ideellt.

Vid nästa planerade styrelsemöte den 25 oktober är det

Foto: Kent Käfling

Marie Nikander är ordförande i den nybildade hembygdsföreningen *Mogatabygden*.

mycket som ska ordnas, bl.a konto i banken där de blivande medlemmarna kan sätta in årsavgiften och en egen hemsida. Redan nu finns en Facebookgrupp – *Mogatabygden* – där man kan gå in och få information om vad som händer och sker i föreningen.

Man vill få igång ett samarbete med kommunen, kyrkan, skolan och andra föreningar. ”Mogatabygden ska bli ett bollplank för kommunen i frågor som rör Mogata och dess omgivning”, säger Marie och ler. Efter detta styrelsemöte kommer det mer information både i form av lappar i brevlådorna och på Facebook.

Viktiga frågor för framtiden är att bevaka att det verkligen byggs en ny förskola i Mogata, så skolan får tillbaka sina lokaler, och en upprustning av badplatsen i Husbyvik står också högt på agendan. Marie är mycket nöjd och glad över den positiva responsen som hon fått av Mogataborna.

”Det känns bra att budskapet har gått hem och att folk har förstått att vi kan åstadkomma mycket tillsammans”, säger Marie med ett stort leende.

Ingrid Käfling

Mogataborna ordnade fest för att fira att man hade startat en egen hembygdsförening.

Foto: Marie Nikander

I samarbete med Nyströmska skolan publicerar vi texter som skrivits av gymnasieelever. Vi börjar med en **skräcknovell** av Melina Rahimian i klass SaEk16.

Melina Rahimian
Nyströmska SaEk 16

NOVELL

Du är bara min - ingen annans!

han så nyfiken. Jag har aldrig sett sådan nyfikenhet förut. Alla rum och vrår ville han se och inspektera, självklart lät jag honom. Vi fortsatte så ända tills det bara fanns en dörr kvar. Den sa jag att han måste vänta med, vi skulle äta middag först.

Han var tålmodig. Dock sneglade han alltid mot dörren från köket där vi satt. Tills slut orkade han inte mera. Med ursäktande ögon kollade han på mig.

”Snälla, kan jag inte få se vad som finns innanför den där dörren?” frågade han.

Nu ivrigt att visa honom reste jag mig. Tillsammans hand i hand ledde jag honom mot dörren.

Jag vred långsamt på dörrknoppen medan jag kollade in i ögonen på honom. Dörren öppnades och gled upp. En trappa uppenbarade sig. Jag log. Lika nyfiken som innan började han gå ner. När vi nådde bottenvåningen sträckte jag mig efter lampknappen. Rummet lystes upp. Hans ansikte blev vitt, ögonen blev stora. En väldig skräck uppenbarade sig.

”Jag... jag måste nog... hem nu.” stammade han. ”Varför? Vi som hade så roligt.”

Jag fortsätter att le. Han började backa, jag tog tag i hans handled. Stretandes emot drog jag honom mot mig.

”Du är min, inte hennes... Min och ingen annans!”

Han var nu lugn, fortfarande lika blek. Jag kollade ner på honom. Fridfull låg han nu på bordet, hans huvud i alla fall.

Första gången jag såg honom var i parken. Det var en kylig höstdag, löven virvlade i vinden. Hans skratt ekade där han stod med sina kompisar. Vi fick ögonkontakt och jag gick fram. En fråga ”Vem är du?” var starten på relationen. Vi pratade, busade. Ibland följde han mig till mitt hus innan han sa hejdå.

”Hon vill ha mig hemma nu” brukade han säga. Jag var så avundsjuk. Varför skulle hon få honom men inte jag?

Tiden gick och vi blev närmare. Jag lyckades få hans förtroende för mig ännu starkare. Han övertalade då henne att han sov över hos en kompis, vad hon inte visste var att han kom till mig istället.

Den kalla eftermiddagen var det fortfarande en bit sol kvar. När jag öppnade dörren stod han där på trappuppgången och skakade lite lätt av kylan. Jag ledde honom in i mitt hus. Han tog av sig jackan och skorna.

Eftersom att han aldrig varit hemma hos mig förut var

Julstämning med Pirjo

Oj! Så fort tiden går! Satt nyss på bryggan med fötterna i vattnet och skrev om hösten. Nu sitter jag och myser i min höstfina hörna med pläd och ljus. Tankarna går till julpysslet. Snart ska ju tomtenssarna fram i våra hem och hus.

Hmm... julpyntet. Förr skulle ju allt vara rött och grönt på julen. Numera är det mer vanligt att pynta med lite ljusare färger. Fördelen med det är att man kan ha pyntet framme längre tid än just bara över julen, eftersom den ljusa färgen gör att dekorationerna inte enbart känns som julpynt utan mer som vintrig inredning. Julgransmattan t.ex, måste faktiskt inte vara röd och grön. Det finns väldigt fina grå som man kan ha på golvet hela vintern med en lykta.

Julgranen kan pyntas med fina vita fjäderbollar som ser ut som snöbollar - ett väldigt mjukt och mysigt alternativ till de traditionella hårda julkulorna. Julbordet behöver givetvis fina servetter, men de fina snöbollarna passar alldeles utmärkt som dekoration även på matbordet. Små änglar eller tomtar piffar upp det hela ytterligare.

Dekorera enkelt med röda sidenband. En tråkig glasburk blir väldigt fin med en röd rosett på. Perfekt till julgodiset!

Ljus är en viktig sak till julmyset. Jul utan ljus... nej, det finns inte. Men tänk noga vid valet av de rätta ljusen.

Har du småbarn eller husdjur ska du helst välja batteridrivna ljus. Det finns väldigt fina och naturtrogna alternativ. Men om du väljer levande ljus så kan det vara värt att investera i stearinljus som inte rinner. Ett riktigt bra stearinljus brinner lugnt och fint, rinner inte och brinner verkligen ner helt utan att det bara blir en grop mitt i ljuset.

Kottar hör också julen till. Det finns stora fina silver- och guldmålade kottar att få tag på - mycket fint och enkelt att dekorera med.

Nu måste jag börja pyssla lite så att det snart kan bli jul i mitt hus!

En härlig jul till er alla!

Pirjo Svensson

Foto: Håkan Gottberger

Berättarteater nystart för teaterföreningen

Det var som fan – titeln på mycket trevlig kväll i berättarkonstens tecken på Vänneberga gård. 34 personer kom, fick god och värmande soppa med tillbehör, smakligt tillrett i köket på Vänneberga gård. Därefter förstklassig underhållning av en mästare i berättandets konst, Maria Árnadóttir, som trollband den skiftande publiken, både gammal och ung. Hon berättade såväl sägner från Marsvinsholms slott som nutida skrönor.

Detta var ett led i en nystart för Söderköpings teaterförening, god berättarteater med välsmakande mat, ett helaftonsnöje som gav mersmak. Vill man få mer info gå in på hemsidan www.soderkoping.riksteatern.se. Ett givande samarbete med att erbjuda god konst och god mat, då det saknas en ordentlig scen i Söderköping så öppnar det för andra möjligheter. Förhoppningsvis kan detta bli en tradition som återkommer höst och vår. Många nöjda besökare talar för det.

Carl Gustav Pettersson

Nya attityder!

Under senaste tiden har jag börjat fundera över olika attityder. Både i verkliga livet samt i internetvärlden. Det känns som att människors beteenden blir mer irriterade och hårda. Vad ligger till grund för det? Är det den rullning och förändring som vår värld befinner sig i, vilka media kablar ut i parti och minut rakt in i vardagsrummet? Detta påverkar ju naturligtvis oss i vår privata sfär. Vissa av oss använder sig av sociala medier för att göra sig hörda. Och kanske sitter många av oss på vår kammar och retar upp oss på andra och vill lägga ut sin åsikt på någon sida där gränsen mellan det privata och sociala för länge sedan suddats ut.

Om jag bryter ned det hela till individnivå och i min egen omgivning, så vill jag relatera till de sociala medier som jag själv brukar befinna mig på. Jag har själv haft Facebook sedan 2009. En efter en i bekantskapskretsen hade skaffat ett konto och jag fixade också ett. När jag väl hade skaffat ett konto så började några bilder från ett påskarrangemang poppa upp. Ett möte där flertalet av mina vänner var med, men inte jag. Det slog mig då att människor hade börjat bjuda in och kommunicera via denna portal. Alltså inte i verkliga livet. Därför missade jag detta påskevent, vilket jag knappat in på för länge sedan.

Jag är numera den första att säga att jag tycker Facebook är en jättebra sida där man kan skapa grupper; både öppna och hemliga. Själv är jag med i en sånggrupp samt en tjejgrupp, och vi sköter all vår korrespondens via dessa grupper. Jag tror inte att någon av oss skulle ha tid att prata varje kväll i telefon för att ordna våra möten och resor. Man kan också planera inför t.ex. en födelsedagsfest utan att huvudpersonen får veta ett knyst. Kanonbra!

Men detta är en del av det positiva. Det finns en hel del negativt också som hela fenomenet för med sig. Det finns grupper på Facebook där man får söka inträde. I vår stad har vi en sida som heter Söderköping nu och då - en sida och grupp som startade för några år sedan av ett par Söderköpingsbor, där tanken var att visa fina bilder, både nya och historiska och andra fenomen från vår stad. En gång uppstod en tråd om olika människor och deras smeknamn och öknamn, både bortgångna och

Christina
Forsman
Nilsson

KRÖNIKA

livslevande. Vissa gillade denna tråd jättemycket och vissa inte. Det var dock en ganska harmlös diskussion upplevde jag.

Vidare så var det bilder från olika årgångar i skolan m.m. Men redan där så började medlemmar reta upp sig på att någon la upp för många bilder i flödet. Suck!

Under det senaste året har inläggen ändrats till att bli både hätska och fientliga mot vissa människor och grupper i vår stad. Det kan vara allt från att invandrande killar är kriminella och sextrakasserande till att någon reagerar på att det cyklas på trottoarer vilket är en plats för gående. Och jag säger inget om att människor inte har rätt att uttrycka sig. Men kommentarer och diskussioner visar verkligen att den enskilda människan har ett uppdämt behov av att få ur sig sina åsikter och har en enorm frustration över olika fenomen som händer. Det kan vara allt ifrån att någon vill uppfostra någon till att bli laglydig till att man ber någon att dra ända in i... ja, ni vet var.

Ibland har det gått så långt att inläggen och kommentarerna blir anmälda till Facebooks administration och därefter raderade, och då uppstår ytterligare någon kommentarstråd om att "var sjutton tog tråden vägen och man har väl för tusan rätt att säga vad man vill!"

Och så här håller det på. Om och om igen.

Återigen har jag reflekterat över något i vårt samhälle och jag önskar att jag hade mer tid att dissekera detta. Leif GW Persson uttryckte följande i Veckans brott: "När telefonerna kom så satt folk och ringde runt och trakasserade och busringde till varandra. Idag finns det datorer som har ersatt detta" Och det är väl så det är. Något forum måste väl människan ha för att uttrycka sig och få göra sig hörd.

Men jag kan ändå inte låta bli att reagera på att det har blivit tuffare och hårdare, och att människan vill trycka till andra och slåss. Precis så fientligt som det ser ut i övriga världen.

SKUGGAN RESER SIG

Han hade varit död i 27 år, trodde man. En stor livslögn skulle komma att avslöjas...

Följ den rafflande handlingen på "Saloon Ramunder" Ringvägen 45, Söderköping

Lör 25/2 kl 16
Tis 28/2 kl 19
Tis 7/3 kl 19
Lör 11/3 kl 16

För biljettbokning och mer info
skugganresersigt@teatersythercopie.se
Facebook och YouTube

TEATER SYTHERCOPIE ÖSTGÖTA TEATERN Studie Iråmpandet

Helens FÖR KÖRKORT

Dags att ta körkort?

Mer information och aktuella kursstarter hittar du på vår hemsida
www.helensforkorkort.se

Margaretagatan 1 Söderköping 0121-100 11

Kom till våra julbord!

Nu husmanskost varje lunch

Julbuffé 21 december

kl 11:00-14:00

150 kr inkl dryck

Öl och vinrättigheter

Beställ på onlinepizza.se

Ringvägen 44
614 32 Söderköping
Telefon: 0121-15048

Brasken
Pizzeria & Restaurang

Decembermeny på Å-Caféet 2016

Från och med den 26 november och ända fram till jul serverar vi i år en julinspirerad härlig trerätters meny.

Lax & Räkbakelse med apelsin & pepparrot.

Tournedos på Oxfile med en härlig portvinsås. Brysselkål med sauterat rökt sidfläsk & karamelliserade äppelklyftor därtill. Serveras med potatiskaka med timjan & Västerbottenost.

Chokladfondant & Hallonpannacotta med karamellsås & vispad grädde.

Julmenyn kostar 379:-

Boka bord så bjuder vi på välkomstglögg!

Restaurang Å-Caféet, Ågatan 27, 614 34 Söderköping - Tel 0121-12430 - www.a-cafeet.se

För er som ändå vill ha det traditionella finns en klassisk jultallrik att avnjuta.

Jultallriken måste förbeställas och kostar 199:-

RESTAURANG
Å-CAFÉET

Boka ditt Julbord 300:- / pers.

Julmarknad den 10 dec

10.00 - 14.00 med mycket hantverk.

Välkomna till
Café Jägmästargården
Söderköping

www.cafejagmastargarden.se
Bokningar på tel 0761-383156
Välkomna!

Välkommen till ett gammaldags julbord i vacker 1700-talsmiljö på Thorstorps Gård den 3-4 dec.
Pris: 299:-

Öppet i butiken hela helgen med julerbudanden.

Boka på Tel: 0706-926 737 eller mail info@thorstorp.se

www.thorstorp.se
www.facebook.com/thorstorpsgard
[instagram.com/thorstorp](https://www.instagram.com/thorstorp)

Farmors Café

Julaftonsunderhållning

10.00 - 12.00 av Björn och Robert Karlsson

Beställ ditt Julbröd och boka din julsörgås eller jultallrik i god tid.

Tel 0762-697023 www.farmorscafe.se
Kanalhamnen Söderköping Välkomna!

Julbord på slottet

Premiär 25:e november!

Upplev julens smaker och dofter i ett 1700-tals slott

Julbord kväll och helg från 400 kr

Julbord dag 300 kr

Julbordspaket inklusive logi 1200 kr

För mer information och bokning:
Telefon: 0121-347 00
E-post: info@husbysateri.se
Hemsida: www.husbysateri.se

Hemlagat klassiskt julbord på Stegeborgs Hamnkrog

Värmande glögg, en sprakande brasa och ett dignande hemlagat julbord med delikatesser av fisk och vilt. Klassiker som Stegeborgssill, äkta prinskorv, Jansons Frestelse, hemtrillade köttbullar och möra revbensspjäll. Och såklart ett riktigt generöst dessertbord.

Julbord fredag - söndag fram till jul.

För sällskap större än 15 personer har vi möjlighet att ordna julbord alla dagar i veckan.

Julbord och glögg 550 kr
Barn 250 kr (>4 år = gratis)

Boka på 0121 - 42002
Info: www.stegeborg.se

**Bengt
Axmacher**

KRÖNIKA

Plantera mera träd

Jag trivs bäst i öppna landskap, sjunger Ulf Lundell. Till viss del tycks han mena havet. Jag håller med i den delen. Men innerst inne är jag smålänning och trivs allra bäst i skogen. Tallmoar är fint, blandskog också. Planterad granskog är inget vidare innan den är gallrad med lite kvarlämnade blandning så att svampen hittar dit. Bokskog är fantastiskt. Under elva lundaår tröttnade jag aldrig på halvdunklet, det lättgångna underlaget med torra prasslande boklöv från ifjol, det slutna ljusgröna taket och de silvergrå stammarna som bar upp det.

Urskog däremot räcker att se på vykort eller TV. Döda stammar hängande på trekvart eller liggande som hinder, må vara bra för insekter. Jag tycker det är slöseri med fint virke.

Träd som växer binder koldioxid, och det har vi alldeles för mycket av. I mitten av 1800-talet hade vi 200 ppm (miljondelar), i början av förra seklet 250 och nu har vi passerat 400. Det har gått två miljoner år sedan atmosfären senast innehöll så mycket, och nu fortsätter öka i allt raskare takt.

Miljöpartiet tycker vi skall sluta elda fossilt och istället odla biologiskt bränsle. Därför oroar de sig inte heller för skogsbränder - skogen har ju redan bundit en massa koldioxid som då bara återbetalas. Det anses vara någon slags nollsummespel. Enfald tycker jag.

Vi måste ha träden kvar så länge det går, ju fler dess bättre. Om vi hade långt långt mera skog på en areal svarande mot hela Indien. Någon har räknat ut att då skulle vi efter 75 år ha bundit upp hela jordens koldioxidöverskott. Eldade vi istället upp skogen skulle vi genast vara tillbaka där vi är.

Nu har Indien mer än sju gånger större areal än vi. 3.287.263 km² mot Sveriges 447.435 km². Och vi har redan skog på större delen. Mycket kan vi alltså inte bidra med. Men skog består av enstaka träd och sådana har vi gott om plats för. När jag var ung fanns det t ex fortfarande gott om alléer. Det måste röra sig om hundratals mil trädrader som avverkats. De var en trafikfara utmed större vägar sade man, och skörden minskade i åkerkanterna mot vägen, sade bönderna.

Plantera nya alléer men inte så nära vägkanterna! Låt bönderna plöja upp de fullständigt meningslösa energiskogsfälten för att återfå åkermark som kompensation! Plantera gärna träd med pelarform, t ex pelarek, som inte skuggar åkrarna så mycket. Det finns också gott om småfläckar, trianglar i korsningar och annan mark där träd kan planteras.

Men framför allt; plantera långt mera träd i städerna. Träd rensar inte bara luften på koldioxid utan även på damm, avgaser, utsläpp från industrier och annat. Varje större stad borde ha minst ett arboretum där förskolebarn kunde lära sig fler arter än bara gran och tall.

Just nu härjar ask-sjukan. Utmed Göta Kanal står de döda eller döende träden i långa rader. För några år sedan var det almarna som tog stryk. I ett arboretum inte bara kan man, utan skall plantera blandat. Det är vackert och informativt om främmande arter och angeläget, när vi inte riktigt vet hur ett varmare klimat kommer att härja med våra gamla invanda sorter.

Förläng omsättningstiderna i skogarna. Då ger de en större andel timmer vid avverkningen, och koldioxiden är inlåst för lång tid i t.ex. byggnadsvirke. Begränsa antalet byggnader över 4-5 våningar, orientera huskroppar vid nybyggnation så taken kan utnyttjas till solceller på bästa sätt.

I vinkeln mellan E22-an och vägen upp till Broby finns en trekantig grasmatta innanför en rad med kastanjer. Be Billbäcks om hjälp med ett litet arboretum där, med stor

andel ovanliga träslag. Listan är mycket lång. Både barr- och lövträd, höga och lägre. Bok i flera former, hästkastanj finns även röd- och gulblommande och dessutom äkta kastanj, valnöt, hickory, mullbär, lönn, i fler sorter än jag kan räkna. Stadens företag skulle kunna vara faddrar för varsitt träd, Sankta Ragnhilds Trädgårdsförening tror jag gärna skulle hjälpa till. Skolbarnen kunde snickra fågelholkar när träden har vuxit till sig några år. Utmed ån en brygga, i trä förstås, där tårpilar kan spegla sina långa hängande grenar över vattenytan, som för övrigt borde rensas och förstoras ordentligt.

Nya bostadsrätter byggs vid Husby Gård

Nu planeras för 16 bostadsrätter vid Husby Gård, alldeles intill Ramunderstadens nybyggda radhuslägenheter. 1-4 rok i storlekarna 29-78 kvm boyta.

-Det är roligt att det också byggs bostadsrätter i Söderköping säger fastighetsmäklare Åke Serander, ansvarig för marknadsföringen. Det har det inte gjorts på flera år och andelen bostadsrätter i förhållande till hyresrätter är lågt jämfört med andra kommuner.

Läget är trevligt vid Husby Gård med närhet bl a till skola, förskola och busshållplats. Bostadsrätterna ligger i ett nybyggt hus med två våningar och hiss som har röd fasad, balkonger och uteplatser om 17-20 kvm.

Interiören blir ljus och modern med vita målade väggar och tak. Ekparkett i alla rum utom våtrum som har kakel och klinker. Tvättmaskin, torktumlare samt diskmaskin finns i varje lägenhet.

Bekväma fjärrvärme. Fiber indraget från Telia. Parkering till varje lägenhet samt lägenhetsförråd på gården.

Inflyttning planeras från 1:a maj 2017. Intresset är stort säger Åke, det finns redan ett trettiotal intresserade familjer men fler är välkomna med sin intresseanmälan.

I Östra Ryd finns bara möjligheter!

Nytt allaktivitetshus planeras

En vacker höstdag träffar vi några representanter för en arbetsgrupp i Östra Rydsbygdens byalag som ansvarar för planeringen av ett Allaktivitetshus i Östra Ryd.

Ulric Nilsson ordförande i byalaget, Sverker Johansson ungdomsledare och tränare ÖRIF, Stefan Sandberg kassör ÖRIF samt Andreas Törn sekreterare ÖRIF. Fredrik Jonsson som är sammankallande i arbetsgruppen och Anton Fagerstedt ordförande i ÖRIF hade tyvärr förhinder att delta.

- Det fordras att det är många som bidrar med olika kompetenser för att planerna på ett Allaktivitetshus ska kunna förverkligas, säger Ulric.

Hur startade planerna på ett allaktivitetshus?

- Byalagsmötet hade våren 2014 ett möte då Sverker berättade att vi behöver en ny sporthall och samlingslokal. Nuvarande gymnastikhall i skolan är för liten, även jämfört med andra skolor i kommunen. Frågan ställdes direkt till kommunstyrelsens ordförande Mattias Geving som var inbjuden till Byalagsmötet. Mattias gav det positiva beskedet på stående fot, ”vi löser det här, kommunen tar på sig ledartröjan och börjar redan imorgon arbeta med detta”.

Nya möjligheter till finansiering

Att bygga ett allaktivitetshus utanför staden ger andra möjliga finansieringslösningar än att kommunen står för hela kostnaden. Det är nämligen möjligt att söka en stor del av finansieringen från fonder och EU-medel.

Barbro Mellkvist, kommunens näringslivssamordnare, fick rollen att hjälpa till att söka annan finansiering. Avtal träffades med kommunen om att byalaget med kommunen ska söka EU medel ur landsbygdsprogrammet, via Länsstyrelsen. Detta i första hand för att finansiera projekteringen. För att sedan bygga själva anläggningen så är förhoppningen att finansieringen i huvudsak ska komma från bland annat allmänna arvsfonden. Det som inte kan finansieras genom sökta medel från fonder har Mattias Geving lovat att kommunen står för.

- Lite förenklat säger Ulric, så för varje krona som kommunen satsar så kan upp till tre kronor komma från annan finansieringskälla. Det gör att risken för att det inte kommer att finnas en politisk enighet från kommunens sida är mycket liten.

- När det sedan gäller driften så måste naturligtvis kommunen direkt eller indirekt stå för den delen, det har man lovat. Här finns det olika lösningar hur det ska ske i praktiken.

Vad kommer allaktivitetshuset med sporthall att kosta?

Det är inte klart ännu, det finns många kalkyler och allt är beroende på ambitionsnivån.

- Projekteringen kommer att visa vad allt kommer att kosta. Vi tänker oss en anläggning i storlek med Vikingen i Söderköping säger Ulric.

I planeringen finns det många behov att ta hänsyn till. Förskolan i Östra Ryd har under lång tid periodvis inte haft plats för nya barn, utan de hänvisas till Västra Husby. Förskolan med nuvarande tre avdelningar behöver med andra ord byggas ut. Utbyggnad av förskolan kan ta dagens parkering till förskolan och Aspängen i anspråk. Östra Ryds skola saknar redan idag en egen parkering och skolgården kan inte minskas för att ge plats för en parkering. I detta scenario saknas parkeringar inte bara för idrotten utan också för förskolan och skolan.

- Bästa läget som vi nu ser det är att bygga allaktivitetshuset på den östra delen av nuvarande B-plan och parkering på den västra delen fortsätter Ulric. Om vi

Ulric Nilsson ordförande i byalaget, Andreas Törn sekreterare ÖRIF, Stefan Sandberg kassör ÖRIF samt Sverker Johansson ungdomsledare och tränare ÖRIF,

bygger allaktivitetshuset och parkering till skola, förskola, fotbollsplan och allaktivitetshus på den nuvarande B fotbollsplanen så måste en ny fotbollsplan byggas. En fotbollsplan räcker inte till. Det finns så många fotbollslag i Östra Ryd att skulle det bara finnas en fotbollsplan skulle den inte hålla hela säsongen.

På önskelistan står därför förutom allaktivitetshuset en ny fotbollsplan och varför då inte en konstgräsplan? Dilemmat är att det är svårt att hitta fonder som kan vara med att finansiera att bygga konstgräsplan, och det finns inget löfte från kommunen om att medfinansiera en konstgräsplan, såsom det finns för allaktivitetshuset.

Vad har ni för verksamhet?

- Vi har ett A lag i div 5, ett B lag, ett juniorlag upp till 19 år och därunder flera lag som består av flera årskullar. Vi erbjuder alla i Östra Ryd aktiviteter. Tyvärr ännu inget damlag, men det skulle vi gärna vilja ha. Tjejerna spelar i pojklagen kommenterar Sverker.

Med ett allaktivitetshus så skulle det säkert finnas intresse för andra idrotter såsom basket och handboll. Men i ett allaktivitetshus kan inte bara sport förekomma utan allt från dans, teater, utställningar, konserter till sporter. Det är bara fantasin och önskemålen som sätter gränsen

för vad man kan använda ett allaktivitetshus till.

Hur ser då tidsplanen ut?

- Projektet ska kunna vara klart om två år, säger Ulric. Första steget är att arbetsgruppen ska kunna presentera skiss och ritningsförslag över området och allaktivitetshuset på ett byalagsstormöte senare i höst. Vi tycker det är viktigt att många får tycka till så tidigt som möjligt för att vi ska kunna få fram det bästa förslaget. Handläggningstiden hos Allmänna arvsfonden är 6-8 månader. Innan dess måste ritningar, bygglov och upphandling vara klart. Därefter kan byggnation sätta igång. Det innebär att om allt går i lås skulle allaktivitetshuset kunna vara klart till hösten/vintern 2018.

Det händer mycket i Östra Ryd nu säger Ulric belåtet.

- Macken finns sedan något år tillbaka. Grävning för fiber pågår i den sista etappen, nya affären med träffpunkt öppnar innan vintern, förskolan är överfull och behöver byggas till och så nu planering för ett allaktivitetshus. Frågan är om det inte är en tidsfråga innan även skolan är för liten?

Ake Serander

DEBATT

Utbildningsfrågorna är centrala i alla kommuner. Här debatterar företrädare för majoritet och opposition i Söderköping vad vi ska lägga våra gemensamma resurser på när det gäller våra barn.

Debatt om skola och förskola

Satsning och samarbete

För Socialdemokratin har barnomsorg och skolan varit en central del av att skapa den svenska modellen. Det skall finnas en förskola som är till för alla och som har bra lokaler som är anpassade för verksamheten och det skall finnas på tider som möjliggör att båda föräldrarna kan förvärvsarbeta. Föräldrar skall känna sig trygga när de lämnar sina barn i förskolans omsorg och veta att deras barn får det som just detta barn behöver.

I Söderköping har förskolan varit eftersatt även om pedagogerna har gjort ett fantastiskt jobb. Alla lokaler har inte varit anpassade till dagens krav på en pedagogisk miljö och grupperna har varit i överkant av vad som är bra.

Nu satsar Socialdemokraterna tillsammans med Moderaterna och Miljöpartiet på att få till en förändring. En förskola restaureras och en ny förskola byggs i detta nu.

I kommande års budget så satsar vi på förskolan genom att tillskjuta medel för att minska antalet barn per pedagog med 2,5 miljoner kronor. När vi nu bygger nytt och ökar antalet pedagoger så skapar vi en bättre pedagogisk miljö för Söderköpings nuvarande och kommande invånare.

Renovering för morgondagens skolkrav

När det gäller skolan så har det tidigare fattats beslut alldeles för sent. Det vill vi ändra på. Vi har avsatt medel

i budget och tagit beslut om att renovera två skolor för att de skall kunna svara upp mot morgondagens krav på skolan.

Detta medför också att Söderköping kommer att få en till F-6 skola. I budgeten för 2017 så tillskjuts medel för att öka på chefsstödet, stärka resurserna till samlade elevhälsan genom en till specialpedagog och en riktad satsning mot ungdomars psykiska ohälsa.

Vi ser att genom att öka chefsstödet ges möjligheter för pedagoger att få det stöd som så väl behövs för att kunna göra ett bra jobb som gynnar våra barn och elever. Det är samma sak med en till specialpedagog. Ibland behövs det extra åtgärder eller lite extra stöd för att klara skolan med en bibehållen uppfattning om att jag är en individ som är duktig, kompetent och klarar de saker som jag ställs inför.

Samarbete för elevernas bästa

Vi ser och hör att fler barn mår psykiskt dåligt och det vill vi göra någonting åt. Genom att tillskapa medel, och därigenom resurser, för att försöka vända på den trenden. Detta är självklart inget som skolan kan göra själva då barnen och ungdomarna gör en hel del annat under en vecka. Det kommer att bli ett samarbete mellan skolan, socialtjänsten och säkerligen även andra aktörer i samhället som jobbar med denna fråga. Men det är viktigt

att skolan tar tag i denna fråga och gör en skillnad för eleverna.

Lässatsning centralt

Utöver detta så pågår det mycket som gynnar våra elever. En av de viktigaste är en lässatsning i skolan som skall göra att alla elever skall kunna läsa på ett bra sätt utifrån sin ålder. Läsningsen är central i skolan och grunden för att kunna ta till sig alla ämnen som skolan har. För nuvarande majoritet så är det viktigt att vi håller i den satsningen och orkar göra det till något som alla elever når upp till.

Under den senaste tiden så har det kommit en rad undersökningar som visar att Söderköping är på rätt väg genom att stiga i till exempel Lärarnas Riksförbunds ranking över kommuners skolverksamhet. Vi ser även att vi använder de medel som skolan har på ett bra sätt genom Skolverkets statistik, där vi inte är den kommun som satsar mest med ändå får mycket bra resultat. Ändå kan vi inte slå oss till ro utan vi måste fortsätta utveckla en bra skola för Söderköpings elever så att de står väl rustade när de lämnar skolan.

Anders Bevemyr (S)

Ordförande i Barn- och utbildningsnämnden

Replik

Vi är för det mesta överens inom nämnden

Först vill jag betona att vi i de flesta frågorna inom barn och utbildning är hyggligt överens. Nämnden har ju dessutom under lång tid haft olika moderata ordföranden som jag haft nöjet att samarbeta med.

Jag är glad över att vi nu kan gå vidare med ytterligare upprustning av våra skolor. Vi har rustat i en bra takt de senaste åren. S:t Anna skola rustades först, sedan har i tur och ordning Ramunder, Västra Husby, Skönberga och Björkbacken fått nödvändiga upprustningar. Barnkullarna har de senaste åren ökat i antal och det blev då nödvändigt att utöka antalet skolor i tätorten. Valet föll till slut på att åter ta Bergaskolan i bruk och därför sker nu en totalrenovering av både Broby och Berga.

För mig är det viktigt att hela kommunen utvecklas därför får vi inte glömma bort att även satsa på Östra Ryd, Mogata, S:t Anna och Gårdeby som skolorter. Västra Husby med Snövelstorp/Luddingsbo växer nu snabbt och det gäller att vi har beredskap för vidare utbyggd service där.

Innan barnen når skolåldern behövs barnomsorg och där hoppas jag att vi även i framtiden kan erbjuda många olika alternativ. Som t.ex. små förskolor, enskilda förskolor, privat drivna förskolor samt dagmammor bredvid våra egna förskolor.

De pedagogiska satsningar som inleddes under förra mandatperioden, gällande läs- och mattelyft är jätteviktiga och där måste vi vara uthålliga.

Naturligtvis är tidiga insatser när någon inte riktigt hänger med absolut nödvändiga, men det är också viktigt att ta tillvara och uppmuntra de elever som har särskilda talanger.

Jag tror också att en förbättring av barnens hälsostatus är viktig för bl.a. förmågan till inläring. Därför bör idrottsämnet stärkas ytterligare.

”En pigg knapp i en sund kropp”

Bengt Johansson (C) (2:e vice ordförande i BUN)

Slutreplik

Bra om det inte bara är Bengt som är överens

Det är glädjande att Bengt Johansson är överens med majoriteten om att skolan är viktig och behöver satsas på. Detta lägger en god grund för att vi de kommande åren kan fortsätta att göra satsningar på mer personal och också i nya och i bättre lokaler för förskola och skola.

Det skulle vara bra om det inte bara var Bengt som var överens med majoriteten, utan också det parti som Bengt representerar eller varför inte hela oppositionen.

Den borgliga oppositionen tar varje chans de kan att kritisera och påpeka att majoriteten spenderar för mycket och har avsatt för mycket pengar till investeringar. Det rimmar illa med det som Bengt skriver i sitt svar.

Jag ser fram emot kommande diskussioner där inte fokus kommer att ligga på hur mycket vi satsar utan på hur vi kan göra för att få till mer. Allt för att det skall bli så bra som möjligt för Söderköpings alla nuvarande och kommande invånare.

Majoriteten har som mål att vi skall få en skola som alla kan trivas och utvecklas i. Det är därför vi nu satsar på förskola och skola genom att tillskjuta medel för ökat antal pedagoger i förskolan, ökat chefsstöd, mer specialpedagogresurs och en satsning på barns psykiska hälsa. Utöver detta renoveras två skolor och en förskola för att möta morgondagens krav på pedagogisk miljö.

Förhoppningsvis har ni ”en pigg knapp i en sund kropp” för det kommer du och dina kollegor i den borgliga oppositionen behöva nu när det börjar hända positiva saker på många olika områden i Söderköping.

Anders Bevemyr (S)

Vad är ett bra språk?

Vad är ett bra språk? Svaret på den frågan är inte helt enkel – men här ska jag försöka att ge några tips på vad som praktiskt kan göras för att förbättra både vårt talande och vårt skrivande, en ständigt pågående process.

I vår tid ser vi oftast språket som ett kommunikationsmedel som ska fungera effektivt, åtminstone det språk som används praktiskt och alltså inte är litterärt.

Det innebär att språket ska vara anpassat efter ett visst ändamål utifrån syfte, ämne och målgrupp/mottagare. Exempelvis skiljer sig då språket i en barnbok markant från det i en rapport, och texten i en annons är olik den i en avhandling. Ibland vill vi informera, ibland uttrycka känslor, ibland uppmana, ibland bara vara sociala och ibland kanske allt på en gång – vilket också ger språket olika uppgifter.

Språkliga tips

Försök att formulera dig så **entydigt** som möjligt, så att det skrivna eller sagda inte missförstås (men det gäller kanske inte exempelvis en politiker som vill ha handlingsutrymme och därmed lämna öppet för olika tänkbara tolkningar). Om någon skriver eller säger ”Vi träffas klockan åtta på torsdag.” så kan du undra om det är på kvällen eller på morgonen (om nu inte situationen gör att du vet svaret).

Att uttrycka sig lättbegripligt, utan att bli övertydlig och nedvärdera mottagarna, är en dygd. En undersökande sociolog sitter på krogen och i en intervju säger att han undersöker ”interaktionsregulatorerna”. Då är det minsann inte alla som förstår att han forskar om hur alkoholen förändrar förhållandena mellan gästerna.

Att vara **adekvat** innebär att det blir riktigt och då motsvarar vad du avsett att uttrycka, exempelvis genom val av lämpliga/rätta ord. Ibland kan man höra någon säga att det är legalt (lagligt) när denna någon egentligen menar egalt (att det kvittar).

Ett bra språk märks inte, vilket vi kan kalla ett **störningsfritt språk**. Stavfel och andra avvikelser från det gängse språket med dess språkregler och dylikt stör mottagarens koncentration på innehållet.

Språklådan

Dessutom kan språkfel och liknande minska tilltron till skribentens eller talarens kunskap även då det gäller innehållet.

En vanlig anledning till irritation är de ”älskade” särskrivningarna som i vissa situationer kan missförstås. Däremot om någon skriver om godis och använder orden ”skum tomte” så förstår vi att det gäller ”skumtomte” och ingen mystisk eller kriminell julgubbe. Ändå reagerar många på störningen och kanske undrar vem som kan ha uttryckt sig så – läsningen blir rubbad och med många störningar slutar man kanske till och med att läsa texten.

Känsliga påpekanden

Språkpolis talas det ibland om och många gånger bottenar polisreaktionen i det att man just störs av något man upplever som en språklig oegentlighet – och man kan då fokusera väl starkt på detta. Det kan också vara känsligt för en del att få påpekanden om det personliga språket, eftersom det är en del av vår identitet. Samtidigt är det naturligtvis bra om man är intresserad av språket och vill vårda det.

Perfektionism fotboja

Misstag gör dock alla och perfektionism kan verka som en fotboja för både läsare- och skrivglädjen. Dessutom är språket alltid i förändring vilket också innebär nya uttryck och ordval. Den språkliga kreativiteten accepteras olika snabbt – eller inte alls.

För några år sedan fick vi ett nytt bildligt ord nämligen *curlingföräldrar* som många tog till sig så att det ovanligt snabbt spreds i det allmänna medvetandet.

Däremot är det inte säkert att *hen* kommer att bli lika accepterat. Vad tror ni för övrigt om *hens* framtid? Det ska bli spännande att se om detta ord bara blir ett politiskt korrekt tomtebloss – eller om det kommer att rota sig i våra medvetanden.

Hans Blomberg

Hos Pingstkyrkan träffas kvinnor regelbundet en gång i månaden för att be tillsammans.

Alla är välkomna till Mamma/Kvinnobön

En mörk och kall kväll i november träffar Lilla Tidningen fyra representanter från Pingstförsamlingen i Söderköping för att få veta mer om Mamma/Kvinnobön. När jag kommer in i Barnriket, som är församlingens barnlokaler på källarplan, möts jag av mänsklig värme och tända ljus. Det är Kristina Gerdin Tofte, Ann-Marie Astlind, Ann-Christine Johansson samt Ewa Swanberg som tar emot.

Sedan ett år tillbaka träffas vi den första måndagen i månaden för att be tillsammans.

- Vi ber för våra egna och andras barn och man behöver inte vara biologisk mamma för att få vara med, säger Kristina.

Förutom att vi ber tillsammans så är det också samtal, vi delar det som ligger på våra hjärtan, tänds ljus i ljusbäraren och sjunger lovsång. Allt i all enkelhet och kvinnor från alla sammanhang är välkomna.

Tröst och hjälp kan komma på olika sätt. Genom att tala om problem och dela dessa så känner sig många stärkta.

Böneämnen är många och ser olika ut. Det kan vara personer som kan behöva stöd och hjälp, är sjuka, ensamma, sörjande, våra barn och ungdomar i Söderköping, flyktingar och barn i nöd världen över.

Men vi har också stor anledning att tacka i vår bön. Ibland kommer svaren när man minst anar det och sådant delar vi gärna med varandra.

Ingen behöver känna sig utelämnad, det som sägs stan-

nar i gruppen. Och man får också vara helt tyst, bara lyssna och närvara. Ibland kan det kännas bättre att skriva ner sina böner på små lappar. Gud vet hur vi har det och känner våra innersta tankar.

Varför är det bara kvinnor i gruppen?

- Vi tror att när bara kvinnor träffas så har många lättare att uttrycka sig. Vi tänker mer lika, moderligt och med omtanke. Vi sätter fokus på det vi har inombords. Förböner ger trygghet, säger Ann-Christine.

- Vi känner också att många barn och ungdomar har det svårt idag. Kraven på unga familjer är många. Arbete, uppfostran, materiella ting, att vara någon osv. Då kan stunder av bön och gemenskap ge vägledning och förtröstan, säger Ewa.

Pingstförsamlingen i Söderköping har cirka 90 medlemmar. Till nuvarande lokaler, det tidigare barnhemmet på Bielkegatan, kom man 1980.

- Det är ganska fantastiskt säger Ann-Marie, att vi även nu har verksamhet för barn i dessa lokaler. Här får barnen vara under gudstjänst och här är också språkcafé för våra nyanlända familjer.

Hyr ut lokalerna

Lokalerna som går att hyra för barnkalas, är nyligen upprustade, ljusa och färgglada. Här finns kuddrum, rum med kläder att klä ut sig i, målarrum, en lekgrotta samt rum för gemenskap. Här är det lätt att förstå att barnen trivs och har roligt!

Ake Serander

Femåriga Kupan hjälper till

Second-handförsäljningen är bara en del av verksamheten på femårsfirande Kupan i Söderköping.

I november för fem år sedan utökades butiksutbudet i Söderköping med en ny second hand-butik.

Röda korset slog då upp portarna till Kupan på Skönbergagatan 6. Redan första dagen började gåvorna strömma in till butiken. Hushållssaker, kläder, skor och mycket annat skänktes för att säljas och vinsten kom till stor hjälp till Röda korsets olika hjälpprojekt.

Sedan den dagen i november 2011 har gåvorna och därmed inkomsterna stadigt ökat. Eftersom allt arbete sker ideellt går inga pengar till löner eller andra omkostnader, annat än lokalhyra. Söderköpingsborna är mycket generösa och en ständig tillströmning av varor gör butiken attraktiv både för en stadig kundkrets och tillresande turister.

En ny aktivitet som blivit mycket omtyckt är de medeltidskläder som några av Röda korsets medlemmar syr upp och säljer till Gästabudet.

Av överskottet från butikens försäljning går en del till lokala hjälpbehov, t.ex. integreringsaktiviteter för ensamkommande asylsökande barn, och en del skickas till Svenska röda korsets olika hjälpbehov.

Mötesplats och integration

Kupan fungerar också som en mötesplats, där man köpa fika, kaffe och hembakad bulle för en billig penning.

Kupan ger också möjlighet för personer som behöver praktik för att integreras i det svenska samhället eller på annat sätt komma igång med arbetslivet.

Nu ser vi framåt mot att ännu mer pengar skall samlas in till hjälp åt behövande runtom i världen genom vår försäljning. Men också, inte minst, att många människor kan komma till Kupan både för att träffas och för att göra en insats. Så får Röda korset i Söderköping fortsätta att vara ett socialt, välkommande nätverk för människor som behöver hjälp både i Söderköping och globalt.

Kristina Wibeck
kristina@wibeck.se

Apoteket Fix
Margaretagatan 49
614 31 Söderköping
Tel 0121-13840

Öppettider:
Mån-Fre 10-18:30
Lör 10-14

www.apoteksgruppen.se

Apoteket Kronan
Hagatorget 1
614 30 Söderköping
Tel 0121-13062

Öppettider:
Mån-Fre 9:30-15

På Fri Fot

Dipl. Med. Foterapeut & Dipl. Nageltherapeut

CHRISTINA FORSMAN NILSSON

Rådhusorget 3, 614 34 Söderköping
0121-26 00 60 • 070-482 62 15
kicki-forsman@telia.com • www.påfrifot.se

Medlemmarna i ungdomsföreningen Gröna Draken träffas för att inom rollspelets ram leva sig in i andra människors situation.

Tärningen leder dig in i en annan roll

Svenska Kyrkans Unga i Söderköping Gröna Draken, så heter vår lokalförening i Svenska Kyrkans Unga. En gång för cirka 15 år sedan startades Gröna Draken som en rollspelsförening. Nu, några år senare rollspelar vi fortfarande men har utvecklats och blivit mer.

Namnet förkortas ofta till bara Gröna Draken. Gröna Draken är som vilken förening som helst, vi har ett årsmöte där alla stora beslut tas, över 100 medlemmar och en styrelse som styr skeppet under året.

I Gröna Draken finns minior och junior verksamhet, Mogata ungdomsgård, Väpnarskolan och Nikodemos ungdomsgrupp. Alla verksamheter har sitt eget fokus, sina egna byggstenar. Under året arrangeras ett antal läger. På Keep the faith åker en till Boda Borg tillsammans och firar in det nya kyrkoåret. Ibland anordnas resor till Taizé, ett kloster i Frankrike, för att prata om och växa i tro. Med Tillsammans anordnas läger där människor möts och delar olika bakgrunder i ett och samma liv.

Att en kyrka bakar muffins, gör påskpyssel och tittar på film med sina ungdomsgrupper är inte så svårt för allmänheten att förstå. Därför handlar det här om just rollspel. Varför vi väljer att fortsätta med det och varför vi tycker att det har med kyrkan att göra.

Tärningarna avgör

När en säger rollspel menar en ofta en grupp som sitter runt ett bord med varsitt karaktärsblad framför sig. Där beskrivs karaktären och dess egenskaper. En i gruppen är spelledare. Spelledaren leder spelarna genom äventyret, hen beskriver omgivningarna och händelser. Spelarna väljer vägar och bestämmer hur ens karaktär agerar. Tärningarna bestämmer om karaktären lyckas eller inte. Ett lajv är levande rollspel. Då har någon hittat på en värld och en huvudhistoria. En grupp personer klär ut sig till olika karaktärer och går in i den påhittade världen och "blir" sina karaktärer. Det brukar beskrivas som en teater, fast utan manus och utan publik. Som mamma, pappa, barn fast med fler regler.

De som rollspelar i Gröna Draken ses cirka en gång i månaden på en övernattnings för att rollspela tillsammans. Tre gånger om året har vi ett större rollspelsevent. Majlajvet, Vinterlajvet och Rollspelskonventet.

Att rollspela är att få gå in i någon annans verklighet. Du är för en liten stund någon helt annan än dig själv. Det är ett sätt att försöka sätta sig in i situationer en aldrig annars hade kunnat. Som spelare får du lära känna och förstå din karaktär. Den som i vanliga fall gärna håller sig i bakgrunden fick en karaktär som VD för firman som har firmafest och får i karaktären ställa sig inför alla och hälsa välkomna. Den som i vår verkliga värld aldrig har behövt utstå förtryck fick en karaktär som är alv, en folkgrupp som i just den här världen behandlas som smuts. Under mitt första lajv fick jag sätta mig in i hur det var att tävla med mina syskon om vår pappas arv och titel.

Rollspel om relationer

Efter varje lajv är det viktigt med debriefing. Alla berättar kort om sin egen upplevelse. En pratar om situationer som var svåra att hantera, om det går att jämföra vad en upplevt under lajvet med verkligheten. Den stunden direkt efteråt är väldigt viktig, dels för att gå ur sin karaktär men också för att lära oss att lyssna på varandra och höra olika upplevelser av samma sak. Att rollspela är att våga öva sin empati. Är det inte just det Jesus vill att vi gör? Att vi ska känna med andra människor, känna med varandra. Rollspel låter oss prata om relationer, känslor och konflikter på ett objektivt sätt samtidigt som det blir personligt, för du var ju där.

För medlemmarna är Gröna Draken något väldigt viktigt. Många har stor nytta av det en lär sig i Gröna Draken om styrelsearbete, ledaruppdrag, rollspel, köksansvar, projektledning och städkunskap. Det är en gemenskap som bygger relationer och minnen för livet.

Vi som sitter i styrelsen 2016: Kajsa Nilsson, Leo Malmqvist, Tove Gustafsson, Caroline Holst, Andreas Nicklasson, Maja Johansson, Johan Agnevik, Elin West-erlund och Sebastian Högberg.

Kajsa Nilsson

Vinterns högtider

I Söderköping finns flera olika fina traditioner som värnar vinterns högtider. Frånsett den stämmingsfulla adventsmarknaden och att staden dekorerar i helgskrud infaller även julfridens högtidliga utlysande på Rådhus-torget den 24 december kl.11:00. Det blir trumpetsolo och tal i samband med utlysandet.

Nu är det snart dags att sammanfatta och avrunda året som gått. Söderköpings kommun firar som vanligt in det nya året på Rådhus-torget med tal, musik, ljusständning och lyckönskningar till årets förstfödda.

Firandet startar kl. 18 och håller på i ca 30 minuter. Vi möter traditionsenliga programpunkter såsom Olle Hillebergs framförande av Stad i ljus, och nyårstraditionen med ljusständning har en självklar plats även detta år. Allmänheten bjuds in till att tillsammans tända de flera hundra marschallerna i ljusskulpturen av konstnären Anders Nyhlén.

I år kommer även mottagaren av Söderköpings Kommuns kulturstipendium 2016, Elsa Göransson, vara med och sjunga in det nya året.

Självfallet invigs året också med ett tal, och vem som blir årets nyårstalare avslöjas inom kort.

Foto: Sune Johansson

Julgranarna i Söderköping

Vi kontaktar tillförordnade gatu- och parkchefen Peter Tauberman, för att höra på vilka plaster kommunen i år smyckar med julgranar.

Det blir som tidigare år på Fisktorget, Hagatorget, vid Stinsen samt vid den tidigare vårdcentralen. Dessutom mindre granar vid norra och södra infarten och på Skvalertorget. Traditionsenligt pryds också flaggstången på Ramunderberget till julgran. Som tidigare år förses också träden utmed Storån med belysning.

- Utanför tätorten ordnas inga julgranar genom kommunens försorg, säger Peter.

Variifrån kommer granarna? De kommer från kommunens marker, ibland också från privata fastigheter, men alltid inom kommunens gränser.

Julgranarna placeras ut inför 1:a advent och tas ner efter 20:dag knut.

Söderköping Nu och Då: Morfars Kulle

Vem var Morfar egentligen?

Fotoboken SÖDERKÖPING DÅ OCH NU har rönt uppskattning av söderköpingsälskare när och fjärran. Bokens författare Lars Hedenström och Lars Sylvan har lovat medverka i en artikelserie, som följer upp och kompletterar boken. Nya foton har tagits av Lars Hedenström. Gamla bilder är i regel hämtade från S:t Ragnhilds Gilles bildarkiv.

Morfars kulle är namnet på den sydvästra och högst belägna delen av Egnahem. Toppen, av det som ibland även kallas ”gräddhyllan”, nås via Skogsvägens branta backe från Östra Rydsvägen invid Nyströmska skolan.

Den långsträckt skogsklädda kullen ger relief åt varierad och charmig äldre villabebyggelse. Vacker blandskog målar kullen i årstidens färger och bidrar till frisk luft och ett rikt fågelliv.

Vintertid gläds man åt strövande rådjur och en och annan hare för att inte nämna stadens kajpopulation, som då och då söker nattkvarter i kullens höga gran.

Vår äldsta bild av kullen är troligen från 1870-talet, vilket må ursäktas den bristande skärpan. Söder om Prästgatan var då ren landsbygd. Den oexploaterade kullen och närliggande åkermark tillhörde Bossgård vars ladugård ses vid stadskanten. Till höger ser man lador och förrådsbyggnader väster om Östra Rydsvägen på tomtmark, som några år senare kom att bebyggas med ett länslasarett.

Villastaden Bossgård (Egnahem) började byggas 1904-1907 efter att Föreningen Egna Hem i Motala från Bossgård förvärvat markområdet omedelbart söder om staden. De första villorna gavs lättfunna namn såsom Skogsborg, Skogshem, Solhem, Furulund, Fridsberg och Ringsberg.

Målarmästare Johan Filip Ringkvist lät 1905 uppföra den grant utstyrda villan Skogsborg. Här öppnades också restaurang. Från altaner och serveringsverandor hade man fin utsikt mot staden. En särskild byggnad uppläts till ”lekstuga för vuxna” med möjligheter till dans, bollsporter och diverse folkliga lekar. I närområdet anlades även löparbanor, bollplan, skidbacke och skridskobana.

Diskussionerna hade pågått länge och allt intensivare. Därför blev det stora festligheter nyåret 1918 då Villastaden Bossgård inkorporerades i Söderköping. Vattentornet på Morfars kulle pryddes med upplysta bokstäver S - B, där S stod för Söderköping och B för Bossgård. Några stadsgrabbar lär dock ha kommit på en annan uttolkning: ”Sabla Bönder!”. Emil Ström förevigade tillfället med en bild på två av männen, som fixat tornprydnaden: Theodor Zetterberg från Villa Dana och Edvard Petterson från Villa Särila.

Morfar hette Daniel

”Vem var morfar?” frågar många. ”Min morfar bodde där uppe!” svarar någon raskt ... men det rätta svaret tycks vara källarmästare Daniel Dahlberg.

Han ägde från 1835 Bossgård, på vars ägor kullen då låg. Dottersonen Ivan Lundstedt kallade följdenligt kullen för Morfars kulle. Kanske brukade Ivan leka där med sina kompisar?

Favoritlekplats

I alla händelser vet vi att kullen från tidigt 1900-tal blev en favoritlekplats för egnahemsbarnen. Flera ”seniora flickor och pojkar” har gett oss målande beskrivningar.

Per Anelid berättade om hur han liggande på mage styrde en kälke från kullens topp mot slutmålet i diket vid Östra Rydsvägen. Effekten på de bromsande skorna lär ha föranlett vissa reprimander.

En Steningsflicka har berättat att man åkte ”skrätrall” på en tallruska utför släta berghällen. Man brukade också bygga ”båtar” av diverse bråte. Inspiration fanns det ju gott om vid områdets fyra båtbyggerier!

En annan flicka, Ingrid Wall, berättar om hur likkistefabrikens bodar var perfekta gömställen när man lekte kurrägömma ...

En av artikelförfattarna minns också hur ungdomar på 1950-talet ända från centrala staden vintertid släpade hit sina åkredskap för att utnyttja Skogsvägens backe ned mot Östra Rydsvägen. Färden slutade oftast lyckligt om än mot lasarettets staket. De få bilar som då trafikerade vägen ansågs inte utgöra någon fara.

Lars Hedenström
Lars Sylvan

EX | TE | MA

EXECUTIVE TEAM MANAGEMENT

Konsultföretag som utvecklar och skräddarsyr koncept för individ-, grupp- och företagsutveckling. Vi vill stärka den egna potentialen och motivationen till förändring. Därför utgår våra tjänster från individen och är personligt utformade.

EXTEMA ERBJUDER

- Chefsstöd
- Karriärplanering
- Affärsutveckling
- Styrelseutveckling

BESÖK OSS GÄRNA PÅ WWW.EXTEMA.SE ELLER RING 0125-204 06

Vi tror på lokala beslut och långa relationer. Välkommen till oss på Handelsbanken i Söderköping.

Jennie Djerf

Karin Bech-Karlsson

Maria Hoonk

Marika Ronnerheim

Ågatan 21, Söderköping
Telefon 0121-607 70
handelsbanken.se/söderköping

Handelsbanken

www.serander.se

Husby Gård

16 bostadsrätter i vacker miljö

Bostadsrätter planeras - Inflyttning preliminärt maj 2017

Nu planeras för 16 bostadsrätter i vacker miljö vid Husby Gård.

1-4 rok i storlekarna 29-78 kvm boyta. Hiss/balkong/uteplats.

Ekparkett/kakel/klinker. Inflyttning preliminärt 1:a maj 2017.

Maila oss din intresseanmälan till info@serander.se

Läs mer på www.serander.se

Först till kvarn gäller.

Serander

Fastighetsförmedling

Ett mindre mäklarföretag med mycket personlig service!

Storg 7, Söderköping, 0121 219 20

Himmelsby Gårdshotell

Hotell | Spa | Konferens

Konferens i unik SPA-miljö

Vacker omgivning, senaste tekniken, utsökt mat och skön relax. Vårt mål är att överträffa era förväntningar.

Prisexempel: Lunch - Lunch

13-120 pers **1495:-/person**

9-12 pers **1595:-/person**

5-8 pers **1695:-/person**

alla priser exkl. moms

Aktiviteter

• SPA-entré ingår vid övernattning

• Gårdskamp

• Jaktimulator

• Skönhetssalong

• Fiskpedikyr

Dagkonferens

Endast: 360:-/person

Himmelsby Gårdshotell • Mantorp • 013-33 12 44 • www.himmelsbygardshotell.se

Byt till vinterdäck i tid!

Den 1:a december ska vinterdäcken vara på om vinterväglag råder.

Ring och boka däckskifte hos oss!

Däckia

Johans Däckservice AB 0121-721730 www.dackia.se

Distriktsveterinärerna

en del av Jordbruksverket

Norrköping Söderköping Valdemarsvik

010-1229060 010-1229110 010-1229100

**KIRURGI - MEDICIN - FODERRÅDGIVNING
ID-MÄRKNING - ULTRALJUD - RÖNTGEN
VACCINERING - KASTRERING**

Telefontid vard 8 - 9. Beredskap dygnet runt. Alla djurslag. Drop in Norrköping och Söderköping onsdagar 16-18 för vaccinering och enklare åtgärder. I övrigt mottagning efter tidsbeställning.

GOD JUL & GOTT NYTT ÅR!

SÖDERKÖPINGSS
HUNDDAGIS & PENSIONAT

0704-71 07 53

www.skphunddagis.se

Vi söker lokala lag och skolklasser som vill tjäna pengar till träningslägret eller klassresan genom att sälja kaffe.

Besök hemsidan för mer information och intresseanmälan.
www.teamkaffe.se

**TEAM
KAFFE**

Swedbank

Vi bygger för framtidens kundmöten

Vi på Swedbank i Söderköping satsar på framtiden och bygger därför om våra lokaler på Skönbergagatan. Vi hoppas att kontoret blir en plats där vi kommer närmare dig som kund, i en bekväm och trevlig miljö.

Varmt välkommen in till oss. Här växer livet.

Vi omarbetar ditt gamla guld till nya vackra smycken!

**GULD
MAKERIET**

Storgatan 5
614 30 Söderköping
0121-155 33
www.guldmakeriet.com

Företagsnytt

Alminia vårdar i hemmen.

Alminia i nya lokaler i Söderköping

Alminia har under ett år verkat i Söderköping i provisoriska lokaler, men har nu i oktober invigt sina nya ljusa och fräscha lokaler på Skönbergagatan. I lokalerna finns många funktioner som reception, kontor, sammanträdesrum, kök, kontorsarbetsplatser för vårdpersonal samt omklädningsrum.

Lilla Tidningen träffar den lokala platschefen Malin Wikström och frågar, vem är det som äger Alminia, är det ett riskkapitalbolag?

- Nej, nej, verksamheten ägs av Anastasia Georgiadou, Solna. I och med sin brors funktionshinder började Anastasia sin verksamhet och efter ungefär ett års ideellt arbete grundade hon 1995 företaget. Mycket av administrationen sker lokalt. Nu finns verksamheten med tolv kontor i Mellansverige.

I Söderköping finns verksamhetsgrenarna personlig assistans, hemtjänst och privat hemtjänst (hushållsnära tjänster med RUT avdrag).

"Lagen om personlig valfrihet", LOV, infördes av Söderköping förra hösten. Då bestämde sig Alminia för att öppna kontor.

- Det är viktigt att finnas nära kunderna för att lämna bra service, säger Malin.

Inom hemtjänst finns i Söderköping förutom Alminia och kommunen ytterligare ett par utövare. Det är viss konkurrens men också ett bra samarbete. Kommunen är uppdragsgivare.

Hemtjänst erbjuder man i Söderköping men också i skärgården. I S:t Anna har man en lokal.

- Vår ambition, säger Malin, är att växa i lagom takt för att säkerställa att man hinner arbeta enligt värdegrunden: omsorg, respekt, kompetens, trygghet, kvalitet samt engagemang.

Inom hemhjälp är undersköterskor den huvudsakliga personalgruppen, men även vårdbiträden förekommer - då krävs dock lång erfarenhet. Behoven inom hemtjänst är väldigt olika, med hembesök från en till sex gånger per dag, och kan gälla städ, tvätt och inköp, tillsyn, medicinutdelning, ledsagning samt måltidsstöd. Många i personalen har lång erfarenhet från anställning i kommunen.

Inom personlig assistans finns personliga assistenter, ofta anhöriga, men här kan det också krävas undersköterskeutbildning beroende på patientens behov.

Det finns en noggrann kontroll av verksamheten från kommunen och Försäkringskassan. Krav på årlig uppföljning, regler om arbetsmiljö, kompetensutbildning, ekonomi, kvalitet, service m.m.

- Det är bra säger Malin, det utestänger oseriösa utövare från marknaden.

Kommunen följer i höst upp med en enkät till sina och privata vårdtagare för att utvärdera verksamheten.

När vi sitter och samtalar kommer en undersköterska in och utbrister spontant, när hon hör att Lilla Tidningen är på besök:

- Här är chefen lyhörd. Hon är kunnig och bryr sig om kunder och personal. Vi har ett bra arbetsklimat, tid för kunden, bra kontinuitet för våra vårdtagare.

- Ja, jag stortrivs här på Alminia!

Ake Serander

Företagsnytt i korthet

Fastighetsmäklaren **HusmanHagberg** har öppnat kontor i Söderköping på Skönbergagatan 10.

Bettifix jobbar att med utveckla Bamboo materialet i fler produkter än vad som finns idag. Måste provas.

Det Lilla Hönshuset serverar adventskaffe på magasinet från 17/11.

Missa inte vårt digitala startpaket – plugga teori via en app! **Helenes för körkort**.

VIP Studio på Storgatan har nya ägare. Välkommen på behandling!

Braskens Restaurang och Pizzeria på Fix området, serverar förutom A la carté, pizza och grill nu även Dagens rätt.

Vårdföretaget **Inspirera** i nya lokaler på G:a Skolgatan 4, Söderköping

Vill du annonsera din företagsnyhet, 66 tecken, gratis här? Kontakta oss på: info@lillatidningen.com

Läser du Lilla Tidningen? Då kan du vinna 10 st biobiljetter!

Handla hos någon av Lilla Tidningens annonsörer. Skriv namn och telenr på dina kvitton och lämna in på vårt kontor (Storgatan 7 i Söderköping) eller mejla namn och telenr tillsammans med foton på kvittona till: info@lillatidningen.com senast den 1:a advent kl 16:00.

Lycka till önskar vi på Lilla Tidningen!

**Slott • Hotell • Konferens
Restaurang • Golf • Gästhamn**

MAURITZBERG Mauritsbergsvägen 5,
www.mauritzberg.se 61031 Vikbolandet
Tel. 0125 50100

**Sörby Gästgivargård
Gårdsbutik & Café**

**ADVENTSMARKNAD
Den 20 november 2016
Öppet 10.00-15.00**

Marknad med gårdens produkter t.ex. lammkött, skinn, granar m.m. Lokala hantverkare kommer med närproducerade varor. Caféet erbjuder jullandgång eller enkel fika. Grillen brinner med korv och hamburgare för alla. Julloppis med bra priser.

Alla välkomna till oss på Sörby.
Med vänliga hälsningar familjen Sundell
Telefon till Elvy 0730-310510

Braskens Restaurang och Pizzeria satsar på husmanskost

Braskens restaurang och pizzeria på Fix-området har från februari fått nya ägare. Det är ett erfaret brödrapar från restaurangbranschen som tagit över verksamheten, tidigare verksamma i Finspång.

I samband med nystarten har bröderna moderniserat lokalerna så att de blivit mer ljusa och fräscha. Mycket av det mörka har bytts ut och ersatts av nya material. Även möblemanget är utbytt med bl a ny serveringsdisk, nya bord och stolar. Man har öl- och vinrättigheter.

Nytt är också att man nu varje dag erbjuder dagens rätt, förutom sortiment med pizza, a la carte samt grillrätter.

- Vi är glada att kunna servera husmanskost, det är alltid populärt och efterfrågat av gästerna, säger en av bröderna.

Krogen kan också erbjuda, mot en lägre ersättning, hemkörning via onlinepizza.se. Beställa det kan du göra alla dagar mellan kl 13:00-22:00, lördag-söndag 12:00-22:00.

Braskens krog har öppet alla dagar. Söndag till torsdag kl 11:00-22:00, fredag och lördag kl 12:00-23:00.

Välkomna till vår nyrenoverade restaurang! Hälsar de glada bröderna.

Braskens Restaurang och Pizzeria har fått nya ägare.

Livet här i Söderköping ”knölar på”

Bengt ställde ut med Bernadotte på Norrbo

En bekant person i Söderköping är Bengt Larsson, vår alldeles fantastiska keramikern!

Visserligen är han född i Kopparberg, men kom till Norrköping och Kneippen med sin familj 1938 och efter utbildningar och ett kringflackande liv hamnade han 1977 på Källbuktens camping där vi kliver in i historien. Texten är hämtad ur boken ”Gubbröra” skriven av Ylvalie Bergelin och Ragni Wätz. Finns att köpa på bl.a. Söderköpings Bokhandel.

Fån 1977 jobbade Bengt Larsson på Källbuktens camping, Sanden S:t Anna, vilken han senare arrenderade (1981-1986). Han tyckte det var mycket lärorikt: Att vara campingvärd var ibland värre än att fösa kor. Det var ett mycket passande arbete eftersom familjen kunde bo i Sanden under sommarmånaderna.

Campingjobbet tog han för att inte vara arbetslös under april-september. Som så ofta händer blev det skilsmässa 1981.

Runt 1983 slutade Bengt att resa. Då stod han helt plötsligt utan arbete och sökte då jobb på Storängen i Söderköping. Där trivdes han fantastiskt bra. En vän tipsade honom om att gå en kurs på Thapperska skolan i Norrköping, för att utbilda sig till terapeut.

Han kom in på realskolebetyget och gick en linje för ”gravt psykiska & fysiska handikapp”. Därefter jobbade Bengt med människor som hade dessa handikapp.

Kärleken till Siv började här

När Bengt jobbade på Källbuktens camping ringde en kompis och ville hälsa på. Självklart var han välkommen. En stund senare ringde samma kompis igen och undrade om han kunde få ta med en tjej och att hon även har en katt. Inga problem där heller. Tredje gången gillt då han ringer är det så att han inte hade pengar till bussen och undrade om tjejen kunde få komma ensam. Tyvärr hade inte hon heller pengar till bussen, men eftersom Bengt är en handlingens man, ringer han taxi S:t Anna och det fixas en bil som åker till Norrköping och hämtar tjejen och katten.

Ur bilen stiger en stund senare en kvinna med ”rastahår” och en katt på axeln. Hon stannade några dagar...

Siv var föreståndare på Haga fritidsgård. Ibland blev hon hämtad av Bengt efter jobbet. Om han då kom för tidigt blev han inkörd i keramikrummet. Där trillade polletten ner och Bengt förstod att det var keramiken han skulle syssla med och så blev det! Nils Ferlin blev hans första ”modell”. Tyvärr blev allt bara smulor i ugnen, förutom kappen, som inte fanns på statyn.

I en grupp på ABF, som han ledde, träffade han en dam från Chile, som skulle göra en elefant, men gjorde en krabba i lera. Den blev otroligt fin, men sprack i bränningen, den också. En kille skulle göra en hjärna. Vilken glasyr ville han ha? Den ska vara blodig! Blodig och röd!

”Jag ska bygga mig en ugn”, tänkte Bengt. Sagt och gjort. Han ordnade en källarlokal på Ljuraområdet i Norrköping och bad en plåtslagare att svetsa en ram, sten köptes i Kolmården, vinkeljärn och annat skrot han hittade. Händig man! Ugnen blev klar 1984.

Hans alster blev bättre och bättre. Nu gällde det att kränga grejerna. Via en hästtävling utanför Norrköping fick han en kontakt som föreslog att han skulle ställa ut på Posten i Stockholm. Där sålde han rubbet och åkte hem med stororder. Tillbaka på Posten – samma visa!

Nu var han tänd på Stockholm. Gjorde ett besök på Östermalmshallen, träffade några handlare som drev fiskaffär där. Han kom då på den ljusa idén att visa sina sillbyttor i keramik. Damerna tänkte på idén. Julmarknad på Östermalmstorg, Bengt for till Stockholm med bilen full av byttor och sålde rubbet också denna gång. Med varje bytta följde två sillfiléer som fick hämtas hos grabbarna på Ida Elmquist fiskaffär.

Utställning med Sigvard Bernadotte

Även på hemmaplan började det att hända spännande saker. Sigvard Bernadotte ställde ut tavlor på Norrbo och ville att Bengt skulle komplettera hans utställning med sin keramik. Bengt hade observerat som små ”harpluttar” på Bernadottes tavlor och undrade vad detta betydde? Det var så att Sigvard Bernadotte hade råkat få till några sådana på en tavla av misstag och tyckte de var så roliga att de fick hänga med på resten också. Som ett signum kanske?

Där vid Norrbo ligger Söderköpings golfklubb (Hyllinge golfbana). Bengt blev tillfrågad om han ville tillverka priser till golfävlingar som hölls där. Dåvarande tränare tyckte att han skulle ta lektioner i golf. Lektionerna betalade han med en teservis.

Foto: Jan Nilsson

Bengt Larsson är en känd profil i Söderköping.

Han fick också i uppdrag att göra NT-golfens vandringpris.

Det behövdes tre inteckningar för att få behålla trofén, det finns fortfarande endast två! Så än finns det alltså chans att ta den tredje inteckningen.

Ytterligare kontakt på Norrbo var den ryska konstnärinnan Larissa. Hon ville sälja Bengts keramik på Taxinge slott. Nu var cirkusen ordentligt igång.

Flera damer kom in i bilden - Irene som drev hårsalong i Stockholm – träffade han då han väntade på att Larissa skulle komma till galleriet. Han passade då på att visa sina keramikfrukter för Irene – som var granne med Larissa - och hon blev intresserad. En av Irenes kunder var en svensk dam i försörjningsringen, som man säger. Hon var gift med en fransk arkitekt. Med en årlig fribiljett till Polarpriset var hon alltid i Stockholm när det hände och samtidigt passade hon på att fixa till frisören hos just Irene. Där fanns Bengts frukter och hon blev förälskad i dem.

Bengt blev ombedd att ta med fler frukter till Stockholm, vilka sedan togs med till Nice med hjälp av några kändisdamer på väg dit. De fyllde handbagaget med äpplen och päron i keramik.

Frukterna användes som dekoration vid försäljning av villor och palats vid Medelhavets kust. På det sättet såldes massor av frukter. I och med att Villa Mirage tillföll kungaparet efter prins Bertils död, så inköptes ytterligare ett hus för gäster och SÄPO. Till detta hus fick Bengt i uppdrag att göra ett så stort äpple han ”mäktade med”, i fjordblått. Allt detta till kungaparets stora förtjusning.

Irene var inte den enda frisör han träffade i Stockholm. Vid ett barbesök stötte han på en frisör som hette Hofenbratt, som slog sig ner hos Bengt. De språkades vid och Bengt blev inbjuden till hans salong då han ville ha förslag på dekoration inför julslykningen. Bengt tipsade om sina frukter, den idén föll i god jord. Tillbaka i Söderköping packade han återigen sin bil full med frukter. Frisören ringde och var salig och sa ”kärringarna var som galna i dina frukter, kan du ordna fler?”. Självklart kunde Bengt det!

Keramiken en stor del av livet

Idag lever Bengt ett bra liv i Söderköping med Siv. Livet ”knölar på”, säger Bengt, trots hjärtflimmer och kristaller i örat.

Fortfarande tar keramiken en stor del av hans tid, men det blir mindre och mindre. Varje vecka ringer någon kund, ny eller gammal, och vill ha något gjort. Det kan vara en älsklingsmugg som gått sönder, muggar till alla barnbarn och liknande. Bengt är helt nöjd med den takten. Fortfarande håller han sitt galleri på Skönbergagatan öppet under lördag och söndag. Det kommer både bekanta och obekanta och tittar in och njuter av Bengts vackra keramik.

Han är nöjd med sitt liv och med att fortfarande bo kvar i Söderköping, tillsammans med kärleken Siv.

Vårdcentralen Geria får större lokaler

Den 15 april lades den landstingsdrivna vårdcentralen i Söderköping ner. Mer eller mindre över en natt ökande antalet listade patienter på den privatägda vårdcentralen Geria med 8 000 till 14 600!

En omtumlande tid inleddes därefter med att organisera upp vården i befintliga och tillfälliga lokaler. Vi träffar verksamhetschefen Petra Bernin för att höra hur det gått.

Nu har man i början av november börjat komma iordning i nya lokaler på våning tre i den gamla och vackra byggnaden. På en tidigare vind som inte alls nyttjats har fastighetsägaren ED bygg iordningsställt ytterligare 300 kvm verksamhetsyta. Ljusa fräscha lokaler i glas och vitt. De verksamheter som återfinns på detta nya plan är bl.a. arbetsplatser för telefonrådgivning, vårdadministration, vårdledning, sammanträdesrum samt personalrum. Detta har i sin tur inneburit viss omflyttning av verksamheter på plan ett och två.

Utmaning att hitta personal

En utmaning har också varit att rekrytera mer personal. Nu är man 45 anställda, bl.a. sju distriktsläkare och därtill sex läkare med ST och AT tjänstgöring. Man har lyckats få full bemanning både med läkare och sjuksköterskor. Fortfarande är man lite efter i utrednings- och behandlingsarbetet vilket är naturligt då man nu

fått fler patienter med sammansatt sjukdomsbild. Även visst utredningsarbete tillkommer för nya patienter.

Digital lättakut

Om den ena stora nyheten är tillkomsten av nya lokaler, så är den andra, den nya digitala lättakuten. Nu kan patienter med de vanligaste besvärerna återigen besöka lättakuten utan tidsbeställning måndag-fredag mellan kl 08:30 och 11:30.

Det nya är nu att patienten i lättakutens reception själv på dator svarar på grundläggande frågor om besvärerna. Om man inte behärskar datatekniken så finns personal på plats som kan ge en hjälpende hand. Utifrån denna information kan också läkaren beställa labprover som underlag för sin bedömning. Patienten stannar på lättakuten medan labpersonal kommer och tar aktuella prover. Därefter träffar patienten läkare/sjuksköterska som då har ett bra underlag för sin bedömning.

Systemet har prövats på andra platser och man har uppnått både ökad kvalitet och effektivitet i vårdkedjan.

Geria, eller A&O Geria vårdcentral som det egentligen heter, är privatägt av Ansvar och omsorg AB.

Mycket har hänt på Geria både verksamhets- och volymmässigt sedan verksamheten startade i Söderköping av familjen Fyhr för bara fyra år sedan, 2012.

Åke Serander

Verksamhetschefen **Petra Bernin** på Geria vårdcentral berättar hur man klarat verksamheten när den regionsdrivna vårdcentralen lades ner och man fick tusentals nya patienter.

Höst!

Naturen så sakta nu går till ro
Under löv och multnande grenar
Bygger mellan liv och död en bro
Som naturlagens kraft förenar

Den vackraste lilja eller taggigt snår
Har plats i naturrummets salar
En kort tid de i sin blomprakt står
Men vissnar när solen dalar

Blott minnet av blommornas lyster
Är allt som återstår och vi har kvar
För oss kan den processen ses dyster
Trots glädjen över hur vackra de var

När skuggan blir längre för varje dag
Och mörkret tar makt över ljuset
För naturen det ändå blott är dess lag
Den förstärks av vinden och bruset

Vad vore din dag om ej årstiden fanns
Ett ständigt och enformigt liv i solen
Eller i kyla och vinter din tillvaro bands
Frågan du ej löser där du sitter i stolen

Din tanke på vårsol och sommartid
ger i höstmörkret hopp och förväntan
skapar i sinnet en skön och innerlig frid
och mildrar tillfälligt din längtan

Men till dess skall som förr snö och kyla
Över skog och mark sitt vita täcke ge
Och i stjärnklar vinternatt rovdjuren yla
Och norrskensflammors skådespel se

Var årstid åt naturen sin prägel ger
Vi kan blott konstatera med vårt mått
När allt det fina som vårt öga ser
Varför har alla årstider så brått?

Hans Fredriksson

Vi vill tacka våra kunder för det gångna året och tillönskar er alla en riktigt **god jul och ett gott nytt år**

Varmt välkomna hälsar
Anders och Louise

Följ oss på Facebook

info@soderkopingsbokhandel.se
eller ring 0121/100 98
Storgatan Söderköping

söderkopings
BOKHANDEL & ANTIKVARIAT

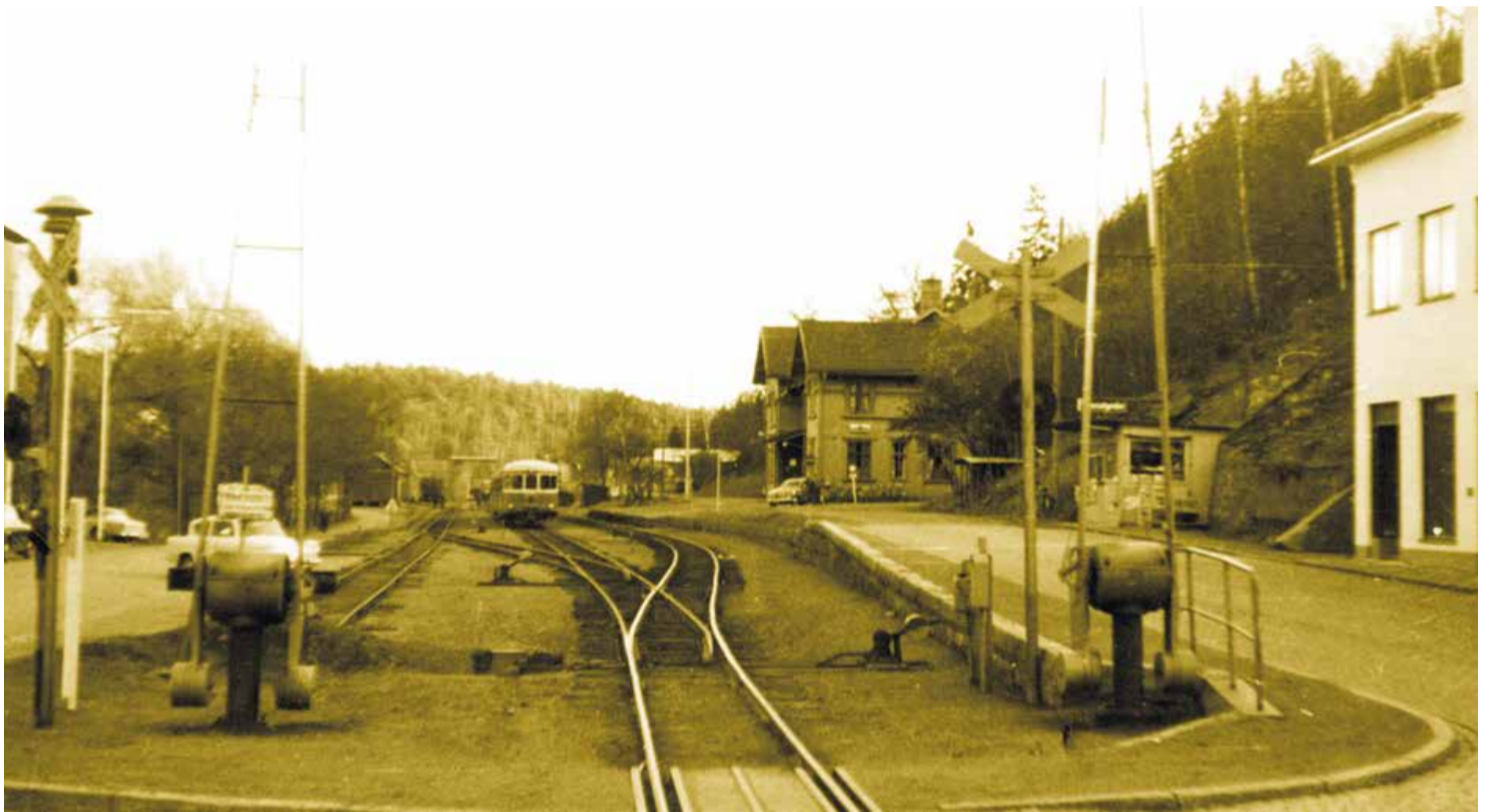
KAFFEBÖNAN

Julklappskväll
8/12 kl 18-21

Välkommen till en mysig kväll med julklappstips, glögg och julgodis!

- Prova på alternativt julgodis av rawfood, recept och tips.
- Känna, prova och dofta på våra ekologiska hudvårdsprodukter.
- Vi gör fina julklappspaket.
- Lotta från Tygsparven visar julprodukter i tovad ull och unika träskor.

MÅN-FRE 10-18 LÖR 10-14
TEL 0121-100 43 WWW.KROONHALSA.SE
RÅDHUSTORGET 3, SÖDERKÖPING

Valdemarsvik hade en ganska stor bangård med både lokstall och godsmagasin.

Spår av rese­möjligheter

För 50 år sedan förlorade Söderköping och Valdemarsvik med flera orter i trakten något viktigt – nämligen järnvägen. Hösten 1966, närmare bestämt den 25 september, var det definitivt slutåkt på Vikbolandsbanan (VB). Officiellt hette järnvägen Norrköping – Söderköping – Valdemarsviks Järnväg (NSVJ) och startade sin trafik år 1893.

Av ekonomiska skäl byggdes järnvägen smalspårig med den för Sverige unika spårvidden 891 mm. Varför ett sådant udda mått? Jo, på 1800-talet mätte man i tum och fot – dessutom i svenska fot som är mindre än de engelska. Tre svenska fot blir då just 891 mm. Spårvidden har för övrigt funnits på ett ställe utanför Sverige, nämligen på Spetsbergen/Svalbard eftersom kolgruvorna där köpte ett par ånglok från Finspång med denna spårvidd och då byggdes gruvspåren därefter.

Järnvägen var på sätt och vis 1800-talets och även delvis 1900-talets IT-teknik; att inte ha tåg­för­bildelser var då som att idag sakna bredband även om banorna var

smala. Östergötland har därför haft ett stort nät av dessa trefotabanor. Det gick att åka smalspårigt från exempelvis Valdemarsvik eller Arkösund via Norrköping och Kimstad väster ut till Linköping, Vadstena och Ödeshög eller söder ut till Västervik och Växjö. Även norr ut kunde man åka smalt till Örebro via Finspång.

Många rester kvar

Vad finns då kvar idag? Många av stationshusen finns liksom långa stycken av banvallen som bitvis är ombyggd till väg. Även flera välhuggna brofundament av granit går att finna här och var. Varför inte ta en prome-

nad eller cykelfärd för att upptäcka vad som återstår efter 50 år? För att uppleva hur det var att åka rälsbuss eller till och med efter ånglok från Arkösund, Valdemarsvik eller Söderköping på 50- och 60-talet så är det möjligt.

I Vadstena och mellan Västervik och Hultsfred går det ännu bra tack vare de ideellt arbetande entusiaster som där håller smalspårsbanor i gång med gamla fordon.

Annan syn idag

Om banan funnits kvar och nedläggning hade kommit på tal idag så hade förmodligen inte järnvägen lagts ner lika lättvindigt. Den spårbundna trafiken har numera på många håll upplevt en pånyttfödelse, inte minst på grund av vårt miljötänkande.

Text och bild:

Hans Blomberg
hanblqlj@gmail.com

Ännu idag kan man åka i de klassiska gula och orange­färgade rälsbussarna på museijärnvägen i Vadstena, eller som här mellan Västervik och Hultsfred.

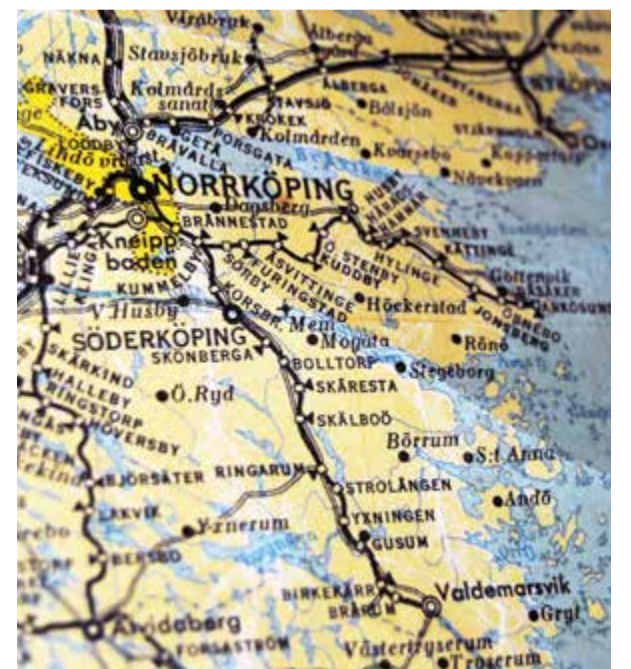

Foto: Jörgen Bergström

I Valdemarsvik har träbåtarna fått ett uppsving. Intresset bara ökar och träbåtsföreningen har nu 300 medlemmar som arbetar för att den gamla skärgårdskulturen ska leva vidare.

Valdemarsvik värnar träbåtarna

I Valdemarsvik har träbåtarna fått ett uppsving. 300 medlemmar i föreningen arbetar för träbåtskulturen ska leva vidare och man har stort stöd i bygden.

Valdemarsvik träbåtsförening bildades år 2000 av en handfull träbåtsentusiaster med syfte att främja båtlivet och låta träbåtskulturen leva vidare. Föreningen fick ganska snabbt ett femtiotal medlemmar, vilket i dag har ökat till 300.

För att visa upp föreningen och dess verksamhet har man genom åren deltagit i den f.d. Valdemarsviksutställningen, Båtmässan i Stockholm, Familjens dag...

Efter att i flera år ha letat efter en lämplig klubblokal och arbets- och förvaringsområde för båtarna fick föreningen tillsammans med Valdemarsviks Segelklubb möjlighet att av kommunen hyra Storängsområdet, som stått tomt efter att tidigare ha drabbats av översvämning. Kulturchefen

Gun Tollefsen har varit drivande i frågan. Det området har betytt mycket för föreningen, då både vinterförvaring och renovering av många båtar har kunnat bedrivas där. Även en motorrenoveringskurs har anordnats i lokalerna.

År 2010 kom tankarna om en träbåtshamn upp. Efter kontakt med kommunen resulterade detta i att föreningen fick ett antal gratisplatser för sina träbåtar. Som motprestation förband sig föreningen att snygga till området och marknadsföra kommunen genom detta "flytande träbåtsmuseum". Detta har fallit mycket väl ut då området varje sommar har varit välbesökt av både kommuninvånare och turister.

I takt med att föreningen har växt har man velat ordna sjönära aktiviteter för ortsbefolkningen och andra, vilket bland annat har resulterat i Waldemarsviksrodden, Piratresan och Valborgsmässofirandet. Dessa årliga arrangemang innebär mycket arbete, men genom många medlemmars stora engagemang och samarbete med kommunens kulturenhet och några andra föreningar har man lyckats genomföra dem på bästa sätt.

Uppskattning av föreningens arbete har visat sig genom ett antal priser på senare år: Tryserum-Hannäs kulturhistoriska stiftelse, Lions årliga stipendium och även kommunens kulturpris. Ett antal sponsorer bidrar också med välkommet kapital.

Lasse Hallqvist

Så här såg Söderköpings station ut 1966. Tyvärr revs det pampiga stationshuset. Den öppna godsvagnen till höger är lastad med kol som reserv om något ånglok skulle besöka Söderköping.

När Svenska Järnvägsklubbens chartertåg (1966) stannade vid hållplatsen Hamburg var frågan naturligtvis hur man skulle ta sig till Reeperbahn.

En rälsbuss tillverkad i början på 50-talet passerar över bron i Gusum. Lägg märke till de vackert huggna bropelarna.

Sophie Gudmann Knutsson, Martin Hultgren samt Gustav Andersson på Gryts Film.

Tystnad, tagning! Kameran går.

Gryt Film luriga uppstickare

För inte mer än ett år sedan startade Gustav Andersson och Martin Hultgren produktionsbolaget Gryt Film. Så här berättar de om sin verksamhet.

Vid uppstarten sysslade vi mestadels med musikvideos och kortfilmer. Vid produktionerna av musikvideorna till lokala artister, som bland annat Emil Berg och Vacancy Labourmut formade vi ett genomgående bildspråk som blev uppmärksammat och gav oss chansen att få göra reklamfilmer till bland annat Norrköpings kommun, och samarbeta med några av länets reklambyråer.

Produktionerna blev hela tiden större och bättre och idag gör vi produktioner åt företag som Toyota, Gunnebo och Stena Fastigheter.

Ibland händer det att vi även gör musikvideos, innan sommaren var Boris Rene från Melodifestivalen i vår studio och vi fick möjligheten att göra hans senaste lyrikvideo.

Lurigt företagsnamn

Vad har nu Gryt Film för koppling till skärgården med samma namn? Sanningen är att Gryt Film inte alls har någon koppling till Gryts skärgård. Inte mer än att Martins sambo har en sommarstuga i närheten och att vi ett fåtal somrar har seglat där.

Konceptet Gryt grundar sig istället i hur vi har valt att sticka ut och profilera oss, i form av skogens grytdjur.

Men frågan om vår koppling till Gryt skärgård har blivit vår vanligaste start på konversationer, och vi har på så sätt fått en ganska speciell relation till Gryts Skärgård.

Innan Gryt Film drev vi egna firmor, Gustav som 3D-artist och Martin som filmfotograf. Våra vägar möt-

tes när vi fick möjlighet att samarbeta tillsammans med en musikvideoproduktion åt Warner music i Tyskland.

Därefter började vi producera kortfilm och vårt samarbete fortsatte. Med våra kombinerade kunskaper blev vi ett starkt team som klarar av de flesta utmaningar.

Idag är vi tre anställda på Gryt Film och i framtiden räknar vi med att bli fler.

Jobbar i hela landet

Vi ser ljus på framtiden då film är ett växande område och ett effektivt sätt för företag att synas på. Förutom i länet har vi producerat film både i Göteborg och Stockholm. Vi ser inga gränser geografiskt utan jobbar gärna mot hela landet. Vi brinner för att producera film och vårt mål är att utvecklas, anta nya utmaningar och bli bättre och bättre för varje år som går.

Medarbetarna på Gryt Film gör en inspelning i skogsmiljö.

**Ratta in RadioWix på 97,9
Din lokala Radiokanal i
Valdemarsvik**

Hej företagare!

Vill du annonsera i Lilla Tidningen?

Välkommen att kontakta oss på
telefon 0121-421 35 eller skicka ett mejl
till info@lillatidningen.com!

RadioWix – din lokala radiostation i Valdemarsvik

Allmännyttig ideell förening

John Furenbäck, verksamhetsansvarig för RadioWix. Artikelförfattaren blev imponerad av en stor och välorganiserad förening som bland annat sänder radio i Valdemarsvik.

Bor du i Valdemarsvik eller passerar du ibland genom vår vackra skärgårdskommun? Ja, då har du säkert hört den lokala radiostationen på FM bandet 97,9.

Lilla Tidningen beslöt sig för att besöka radiostationen för att ta reda på mer om RadioWix och blev imponerade av en stor och välorganiserad förening. Jag träffar John Furenbäck, verksamhetsansvarig. Radiostationen har sina lokaler i före detta Folkets Hus på Storgatan.

RadioWix har funnits i snart tio år i Valdemarsvik och finns nu även i Västervik sedan ett par år tillbaka. RadioWix startades genom att ett antal större företag på orten och kommunen sköt till ett större startkapital för investering i utrustning och rörelsekapital. En grupp människor i Valdemarsvik träffades för att bilda en allmännyttig ideell förening som inte har något vinstintresse. Det finns ett aktiebolag som ägs av föreningen men syftet med detta är att kunna administrera moms.

Billig reklam

Radiokanalen startades för att kunna marknadsföra föreningar och lokala företag. Att göra reklam i kommersiella radiokanaler är idag oerhört dyrt, säger John. Det är inget som den lilla föreningen eller butiken på hörnet har råd med. Vi ska hjälpa föreningar och erbjuda priser under marknadspris. Om det finns många föreningar och företag på orten som samarbetar så leder det till en framgångsrik utveckling som gynnar alla parter.

Sedan ett par år tillbaka så finns man också i Västervik. Varför gick ni söderut till Västervik vid expansion och inte norrut mot Söderköping?

- Om man skulle valt orter kommersiellt, ja då hade Söderköping varit ett intressantare alternativ för att sedan gå vidare mot Norrköping. Men Söderköping och Norrköping är en helt annan typ av kommuner.

Kommunen tog initiativ

Initiativet att också starta radiokanal i Västervik kom från kommunen. I Västervik fanns också flera företag som är representerade på båda orterna och dessa företag var villiga att satsa kapital på en uppbyggnad

i Västervik. Kommunerna Valdemarsvik och Västervik är också mycket lika som skärgårdskommuner. Sommartid så ökar båda kommunerna sin befolkning kraftigt. I Valdemarsvik från 8 000 till 30 000. Havet kommer som i Valdemarsvik in i Västervik och till Lofthammar. Turisterna har lärt sig att när man kommer ner sommartid så är det 97,9 man rattar in för att höra vad som händer i kommunen.

För radiostationen i Västervik har man en femårsplan för tillväxt. Vi ska växa men under kontrollerade former.

- Nästan all personal som är anställd är det genom arbetsförmedlingen, vi har ett mycket gott samarbete, säger John. Människor i utanförskap internutbildar vi. Vi har inget vinstintresse och kan därför också ta ett socialt ansvar. Vi kan lära dem editering, produktion, fakturering mm. Anställda utan arbetsmarknadsstöd är en driftchef och en verksamhetschef (deltid) och ytterligare tre personer; en redaktör, hon fakturerar, en som arbetar med editering samt en tredje som ansvarar för musiken. Totalt dessutom fyra säljare på deltid och en säljchef. I varje anställning tillkommer dessutom ideell tid, den bestämmer man själv omfattning och förläggning av.

Roligast göra program

John känner att många i organisationen nu är självgående och det gör att han får mer tid över för att göra det han tycker är roligast – att göra radioprogram.

Stationen betalar avgifter till Post och Telestyrelsen och till STIM som alla andra radiostationer. Vi är den minsta radiostationen i Sverige, säger John. Det ska vara roligt att vara engagerad i RadioWix! Vi har ungefär 40 personer engagerade. Ibland är det tufft, allt kostar pengar och det måste gå runt men det finns en glädje och motivation.

Kommunen äger Folkets Hus som man har ett gott samarbete med. Kommunen ser värdet med att ha en prisvärd och föreningsägd radiostation i kommunen.

Vi går runt i de trevliga lokalerna. Här finns inspelningsrum, rum för sändning live, teknikum för inspelning och produktion av webb, rum för ljudkvalité och webb kontroll, kök, sammanträdesrum, samt rum för ansvarig utgivare och redaktör.

Programledare som ska verka live genomgår en arbetsprocess där man först själv spelar in sex program för bedömning. Efter synpunkter och utbildning så kan man bli godkänd som programledare. Efter ett antal program så kan man senare bli godkänd för live sändning.

- Svåraste är att vara ensam programledare där man måste hålla en dialog med lyssnarna, säger John.

Vad tycker då lyssnarna? Vi gör "Face to face", fysiska marknadsundersökningar, säger John. Vi står två gånger per år vid alla ICA butiker i kommunen och frågar; lyssnar du på RadioWix? Vad lyssnar du i så fall på? I Valdemarsvik så är det 27 procent som lyssnar kontinuerligt, en jättehög siffra säger John. Vi har funnits länge och har lokal förankring.

Musik för alla

Vi spelar från 60- till 00-talsmusik. "Musik för alla" är vår slogan. Alla kanske inte gillar äldre musik, men hits är alltid populärt!

Våra sändningar går ut från två master, i Valdemarsvik och i Fårhult (mellan Västervik och Vimmerby). Vi hyr in oss hos Teracom. Det är bland det dyraste i vår budget, 15 000 kr per kvartal i Fårhult.

Vi står inför en total övergång till digital sändning säger John. Vi har redan webbradio och appar där våra program kan höras.

WixTV finns också sedan fem år tillbaka. TV-produktion där vi sänder webbaserat bl a från kommunfullmäktige i Valdemarsvik. Ett komplement till radion.

Utvecklingen för radio är mer sändningar från event live, t.ex. Lidholms cup och visfestivalen i Västervik. Ett program med kosläpp i våras blev en succé.

Vad tror du om framtiden?

- Vi har kommit dit vi vill vara. Det är bara att fortsätta! Jag lämnar radiostationen och är mycket imponerad. Tänk vilket engagemang utan vinstintresse. Att det fungerar i vår tid!

Ake Serander

Foto: Jan Jaldeland

Skärgårdsturer är en del i ett integrationsprojekt. Här gör ett 20-tal ungdomar från Arkösund och Skärblacka en dagstur i den östgötska skärgården.

Destination integration

En vacker augustifredag gick ett 20-tal ungdomar från två boenden i Arkösund och Skärblacka ombord på M/F Viskär af Arkösund med skeppare Göran Johansson (Gösen) och 30-talet arkösundbor i olika åldrar för en dagstur till Harstena. Båtturen hade arrangerats av AIF-Arkösunds Intresseförening med bidrag från Norrköpings kommuns fond för integration.

Kicki Bergenrup, sekreterare i AIF har jobbat med ett sommarprogram för ungdomarna som har omfattat både seglarskola med NSS-Norrköpings Segelsällskap, Orientering i Allemansrätten, Busstur till Gröna Lund, Fotbollsskola med Kent Hellström med deltagande ungdomar både från Sköldvik, Arkösund och Brevik. Under nästa aktivitet ska ungdomarna bjudas på smakprov av afghansk mat och kultur med dans och sång.

Ungdomarna har varit väldigt positiva säger både personal på boendet och Kicki som ansvarig för sommarprogrammet. Problemet har snarare varit att få dem att vilja komma i valet mellan olika aktiviteter med sommarskola, gym och andra lockande program.

Vid dagens båttur fanns också de som inte vågade följa med beroende på traumatiska upplevelser under sin flykt från Afghanistan eller Iran.

- För svenska deltagare har kunskapen om andra länder, kulturer och språk ökat väsentligt, säger Kicki som tycker utbytet är viktigt för att öka förståelsen och viljan att bidra till samhällets utveckling.

Jan Jaldeland

God man till fyra ungdomar vid Polstjärnans HVB-hem i Arkösund tillsammans med sin fru Eva

Vårdcentralen i Östra Husby byggs om och moderniseras

Många vittnar om att vårdcentralen i Östra Husby fungerar bra. Jag bestämde mig för att åka ut till Östra Husby och bilda mig en uppfattning om varför. Jag träffar vårdcentralchefen Anna Fryksén som delar uppdraget med Josefin Perman. Josefin har som läkare inriktning mot det medicinska ansvaret medan Anna svarar mer för det administrativa och organisatoriska.

Inom upptagningsområdet som är Vikbolandet, utom områdena närmast Norrköping, Marby, Djurön och Ljunga, bor cirka 5 500 inebånare, men vårdcentralen har cirka 6 100 personer listade. Det innebär att en del boende främst i Norrköping och Söderköping har listat sig i Östra Husby. I synnerhet också eftersom en del boende på Vikbolandet arbetar i Norrköping och går på vårdcentral i stan.

- I vår verksamhet listar man sig inte bara för vårdcentral utan också för viss läkare, vilket många patienter uppskattar säger Anna. Kontinuiteten är viktig och man har genom åren lyckats behålla många läkare och sjuksköterskor som bor i Norrköping, ja till och med en och annan från Linköping.

Vårdcentralen har ungefär 25 anställda, inklusive timanställda, varav sex specialister i allmän medicin och två utbildningstjänster, en läkare och en sjuksköterska.

Kontinuiteten gör att personalen i många fall känner till patienterna, och det bidrar till ett bra klimat mellan patient och personal, men även större arbetstrivsel för personalen.

Man arbetar målmedvetet, varje morgon samlas all personal för att stämna av dagens verksamhet mot målen. Inga långa möten men 10-15 minuter, först i personalrummet och därefter vid en anslagstavla där målsättningarna är noterade. Här anges också om det är något speciellt som ska uppmärksammas under dagen.

Från en mer långsiktig verksamhetsplan har man enligt direktiv brutit ner målen i en lokal värdegrund i relationen till patienterna. I Östra Husby har personalen tagit ett steg till genom att ange värdegrund för hur man ska agera mot varandra.

- Det är viktigt att vi i personalen trivs tillsammans, säger Anna. Om vi har roligt på jobbet, även om det tidvis är stressigt, så märker patienterna det och vi gör ett bättre arbete.

Det är också viktigt med utvärdering av verksamheten. Utöver den enkätundersökning som Region Östergötland utfört bland patienter som varit på besök med en

ganska låg svarsfrekvens, har man låtit studenter från Norrköping ställa några frågor till boende på Vikbolandet, frågor om hur kontakten med vårdcentralen fungerar och vad som är viktigt för patienterna. Här svarar många att tillgänglighet, bemötande samt kontinuitet. Vårdcentralen får goda omdömen.

Vi träffar också undersköterskan Lotta Åman. Hennes tjänst är både i reception, på mottagningen samt på labbet. Det ger en trygghet för patienten att möta samma person genom besöket. Ett exempel på kontinuitet tänker jag.

Varje år auktoriserar Region Östergötland sina vårdcentraler genom olika "skall och bör"-krav. Något som vårdcentralen klarat av genom åren men som ställer speciella krav på en mindre enhet som inte alltid kan bemanas olika funktioner med heltidstjänster.

En viktig del av verksamheten är telefonrådgivningen som man når under hela dagen. Belastningen varierar under veckan, måndagar så kontaktar cirka 90 patienter telefonrådgivningen medan i slutet av veckan är antalet nere i cirka 45. Det innebär att man utifrån statistik organiserar sig föra att kunna bemöta patienternas efterfrågan. Målsättningen är att 95 procent av patienterna ska få hjälp samma dag.

En annan viktig verksamhet som bedrivs i lokalerna är Rehab Öst. Organisatoriskt så ligger verksamheten direkt under Region Östergötland. Här finns två sjukgymnaster på heltid och dessutom en rehab koordinator som är anställd vid vårdcentralen. Koordinatören som är en undersköterska samordnar patienternas kontakter med läkare, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Denna samordning underlättar naturligtvis mycket för patienterna som slipper kontakter med olika myndigheter.

Hur ser det då ut inför 2017?

- Ja den stora händelsen är att vårdcentralen byggs om och att lokalerna får en rejäl uppfräschning, säger Anna. Region Östergötland satsar stort. Det som byggs om är bl a receptionen som byggs in för bättre patientsekretess, akutrummet som byggs ut och förses med ny utrustning samt BVC som får större lokaler med bättre läge. Genomgående får alla golv, väggar och tak nya yttskikt och alla armaturer byts ut.

När jag lämnar vårdcentralen tänker jag, detta känns som en optimal lösning för en vårdcentral. En mindre enhet där personalen känner varandra och är rätt dimensionerad efter patientunderlaget. Lång- och kortsiktiga mål som förankras hos personalen. Det är inte underligt att patienterna är nöjda och känner en kontinuitet i vården.

Ake Serander

Vårdcentralchefen Anna Fryksén basar över 25 anställda och har kontinuitet i verksamheten.

Tre röster om vårdcentralen i Östra Husby

Linda Toresand med barnen Axel och Loke, Vikbolandet

Personalen är lyhörda. Som patient blir man tagen på allvar. De är tillmötesgående. Personalen har tid att prata. Lätt att få tid.

Per Hertzman, Vikbolandet

Bra omvårdnad. Lätt att få kontakt när man beställer tid. Bra samarbete med Apoteket. Vårdcentralen fungerar bra! Lätt att få tid.

Tom Jeppsson, Vikbolandet

Vårdcentralen är bra! Det är bara att ringa och boka tid och de återkommer som utlovat. Bra barnavård!

Österrikaren som blev östgöte

Dieter Paar född i Graz, Steiermark, Österrike 1942 - kom till Sverige som utbildad glasgravör och designer efter sina utbildningar i Graz och Tyrolen, Österrike. Nyfiken på Sverige och lockad av Rejmyre glasbruk, där han också fick en anställning som 21-åring. Han fick ett rum och senare lägenhet via Lennart Rosén, som då var ägare till bruket. Ett exempel på arbetskraftsinvandring från 60-talet.

Dieter trivdes bra och integrerades snabbt, inte minst genom fotbollen, där han spelade i division 4 och 5, och han dansade även internationell folkdans på fritiden.

Efter några år ville Dieter vidareutbilda sig till byggingenjör på Ebersteinska gymnasiet. Han blev klar efter fem år, 1971. Han pluggade då på kvällstid och jobbade på dagtid på Bygghuset Birger Andersson, Norrköping. Senare som marknadsförare på Glim AB och Tarkett. När fastighetshetskrisen slog till i början av 90-talet började Dieter som lärarvikarie i Söderköping 1993. Han blivit trogen läraryrket fram till sin pension 2007 men fortsatte att jobba som lärare ända fram till maj 2016, då på Vikbolandsskolan i Östra Husby. Dieters ämnen har varit matematik, naturvetenskap, tyska m.m.

På det privata planet träffade Dieter sin blivande fru Berith Fredman-Paar som var farmaceut i Söderköping. De gifte sig och köpte sitt första hus 1971 i Tyketorp, Söderköping. Det kom att bli hemmet för deras tre barn, ända tills paret flyttade till Beriths barndomshem i Kålebo utanför Arkösund och dottern Johanna tog huset i Söderköping i besittning.

Här börjar också vår relation eftersom min svärfar Curt Rytznér köpt marken till familjens sommarhus i Arkösund och senare också tillkommande marker som kallades Fredmans hage.

I skogen runt huset kan man möta Dieter med sin motorsåg och fyrhjuling. Dieter är lika bekväm med teoretiska ämnen i skolan som praktiska i skogen.

Officiell guide

Foto: Jan Jaldeland

Dieter Paar trivs lika bra i skogen som på Söderköpings Gästabud.

Dieter Paar som Magnus Ladulås i Krönikerspelet i Söderköpings Gästabud. Foto: Kent Käfling

Tidigt förstod jag att denne "invandrade och ingifte" östgöte med sin nyfikenhet och kunskap hade lärt om bygdens historia som kröntes av en utmärkelse som officiell guide både i Söderköping och på Vikbolandet.

Tänk att få läsa om Dieters avhandling om byn Kålebos historia på Vikbolandet eller se honom uppträda som Torgil Knutsson och Magnus Ladulås i Krönikerspelet i Söderköpings Gästabud.

Det Dieter saknar mest är en riktig skidbacke, "Pernilabacken" är inte lång nog men det uppvägs av sommaren i östgötska skärgården.

Jan Jaldeland

Ny film av Marianne Wik och Sune Johansson

En Vikbolandsbo berättar

Vet du vem Eva Åhlander Olsson är? Det gör du säkert om du bott på Vikbolandet en längre tid. Eva, en föreningsmänniska som är född och uppvuxen på Vikbolandet.

I den nya filmen av Sune Johansson och Marianne Wik berättar Eva om sin uppväxt i det lilla torpet i Gökstad, Östra Stenby socken. Det var en fattig tid där man fick lära sig att ta vara på det naturen ger. Mat fattades inte men kontanter fick man bara när ägg såldes. Det var också en positiv uppväxt med sång och musik. Det var ett sätt att umgås när inte telefon, TV eller radio fanns. Man bodde trångt i ett rum. Kom besök från någon granngård så fick man vänta på kvällen tills att grannen gick hem och kökssoffan blev ledig.

Eva gick i skolan i Dagsberg, men föddes i Furingstad. Två gånger skvallrade hon för fröken, om andra elevers hyss, ”men det hade hon inget för”. Det gick bra för Eva i skolan och hon fick ett stipendium på 25 kr att ta ut efter 21-årsdagen. Eva minns inte vad hon gjorde för dessa pengar men den första lönen när hon arbetat som hembiträde för prästen i Skönberga köpte hon bl.a. en tidning, Veckorevyn och en Tarragona choklad.

Åtta personer i ett torp

Eva berättar också om torpet Boglinatorp som flyttades från trädgården vid handelsboden intill Östra Stenby kyrka några hundra meter till kyrkslätten, alldeles nedanför kyrkan. Torpet som var i dåligt skick skänktes för att därefter rustas upp. Evas tanke var att det skulle kunna bli till nytta för skolan men så blev det inte. Flera av inventarierna till torpet skänktes från Evas föräldrahem. Eva minns att i ett liknande torp så bodde två vuxna med sex barn!

En tid arbetade Eva på ålderdomshemmet i Regna, Fin-spång. I filmen berättar hon hur hon var med och planerade byggnationen. Här fanns också läkarmottagning en gång i månaden i matsalen, då fick de äldre äta på annan plats.

Eva har också rest en hel del ut i världen, bl.a. till Zimbabwe och Färöarna. I Zimbabwe fick hon se hur insamlade pengar kom till nytta bland den fattiga befolkningen. Hur olika textilier syddes för att därefter säljas i Sverige, och generera inkomster. Verklig U-hjälp i praktiken!

Till Färöarna var det en lång resa med tåg till Esbjerg och därefter med båt. Här upplevde Eva intressant fågelskåderi och blev en gång av en slump inbjuden till en bröllopsfest. Språket gick inte att förstå, men man kunde ändå kommunicera.

Åke Serander

Är du intresserad av att höra **Eva Åhlander Olsson** själv berätta? Kom till Vintervadskyrkan i Söderköping i mellandagarna mellan jul och nyår. Där visar Sune Johansson och Marianne Wik filmen om Eva.

KAFFEBÖNAN EKO-butik
RÅDHUSTORGET 3 • SÖDERKÖPING

Jardin de Vie

WVELEDA Since 1921

KÖP VALFRI PARFYM & FÅ HANDKRÄM PÅ KÖPET

MÅN-FRE 10-18 LÖR 10-14
TEL 0121-100 43 WWW.KROONHALSA.SE
Erbjudandet gäller till 24/12 (Så långt lagret räcker)

Det Lilla Hönshuset
DEN CHARMIGA GÅRDSBUTIKEN PÅ STORA GRÖNHÖG, VIKBOLANDET

Vi öppnar nu en proppfull julbutik med pynt, presenter, granbockar, marmelader, vår mycket populära julsenap och den där unika julklappen från någon av våra lokala hantverkare & konstnärer.

Årets nyhet är Adventsfika på nya Magasinet.
Tor & fre 14.00 – 18.00
Lör & sön 11.00 – 15.00
Söndagen den 18/12 stänger vi för säsongen och öppnar åter v.14 2017

VARMT VÄLKOMNA ÖNSKAR MARIE OCH NINNI

f detillahonshuset.se - 0706-838620

Hallå igen alla människor!

Hösten är här, har Ni märkt det? Det har varit varmt, varmt, torrt och torrt. Det har varit så torrt så det dammar t.o.m om mig. Så helt plötsligt hände något på himlen, den blev alldeles mörkblå, och så började det regna. Jag hatar regn, det blir en massa lera mellan tårna, har dock börjat fatta att det är sådant som ingår i livsvillkoren. Det är ganska mycket som ingår där, har Ni tänkt på det? Det är en massa saker som händer, en massa saker som måste göras, en massa saker som bara är, vare sig man vill eller inte.

När jag blänger på Matte säger hon bara, tjura inte, värre saker har hänt.

Vilket hon förmodligen har helt rätt i.

Nu skall jag inte gnälla mera, dags att berätta om livet på landet.

Som sagt, varmt och torrt. Sommaren har varit riktigt lugn här, i alla fall vad gäller resor.

Har bara varit till Gotland, medeltid och allt sådant. Hela ön genomgår en förvandling, gycklare, riddare och sköna damer. Vi var i alla fall där i två veckor, undkom både pesten och dansken.

Så gjorde vi något väldigt fint där också. Ni kanske kommer ihåg att min lillhusse dog förra hösten. Han hade skrivit i det vita kuvertet man får från någon begravningsbyrå, att om det hände honom något, så ville han bli strödd i sjön utanför Korumpu på Gotland. Nu trodde vi inte att något skulle hända, men är det något som ingår i livsvillkoren, så är det att vad som helst kan hända. Så snälla ni, fyll i de vita kuverten.

Det blåste halv storm, var lite orolig. Matte skulle åka ut i en gammal, gammal båt. Gubben i båten, en som Matte sa riktig sjöbuse, var däremot helt lugn.

Vi var där allihopa, hela familjen, stora som små, unga och gamla klädda i våra medeltidskläder, hade fixat ungstrulls (medeltidsmat) och mjöd.

Så Matte tog på en flytväst utanpå medeltidsklänningen, såg nästan lite komiskt ut mitt i allt. Sedan ut med båten, sjöbussen och Matte, som hade lillhusse i en höganäskruka i knät. Det gungade ordentligt, och mellan vågorna såg man dem inte ens, då höll jag andan ett tag. Funderade på om Matte skrivit något kuvert, och vem som skulle förbarma sig över mig och Tyra om hon inte kom iland igen.

Lugn hundskrälle, ”di flyta in te kustn inna soli gar ner i sjöen” sa en annan sjöbuse som stod kvar på land, så jag kopplade av. Insåg att det hela nog tillhörde livsvillkoren.

Matte o busen kom iland, vi åt och drack, skrattade och grät.

Det sista, innan vi lämnade stranden och det fina kapellet där vid Korumpu, sköt Björn en eldpil ut i havet med sin stora vackra pilbåge. Det var fint.

Tillbaka till sommarens händelser. Jag har varit inackorderad, eller är det utackorderad både nu och då. Matte och Husse, de far hit och dit, dit och hit. Är det inte det ena, så är det, det andra.

Blev helt förskräckt när de kom hem med Motorcykeln. Mattes hjälm såg ut som om den varit med om en riktig smäll.

Har ni krockat???

Nej, som vanligt var det bara Matte som inte kan hålla ordning på fötterna. Hon hade störtat över en elkabel

precis utanför dörren till hotellet. Hon borde ha hjälm dygnet runt.

Ni skulle varit med när hon skulle ta bort humlen som växt in på verandan och sedan blivit full med lus och löss, eller vad det nu heter. Slabbigt och slibbigt var det i alla fall, och nu skulle hela rasket bort. Matte upp på en köksstol, bara där blev jag nervös. Hon klipper sliter och drar, jag håller för både öron och ögon. Så sista rycket, allt klart. Klivet ner blev nog inte som hon tänkt sig.

Människan fastna på något sätt med foten i stolen, fråga mig inte hur. Ser bara hur hela härligheten med Matte i spetsen kommer farande. Stolen välte, bordet och soffan välte, lampan ramlade och gardinen åkte i golvet.

Alla makter och höga profeter, vad håller människan på med?

Trodde hon slog ihjäl sig. Vågade varken titta eller andas, men vart efter började det röra på sig i den allmänna villervallan. Hon levde, inget brutet. Däremot hade man kunnat använda henne på en konstutställning.

Snacka om kroppsmålning.

Om man bortser från att hon ramlar och styr hela tiden så är hon ganska bra på mycket också.

Nu till att mina människor skaffat smått.

Hundvalpen Tyra.

Sist jag skrev hade hon precis börjat utforska livet, vilket hon för övrigt fortfarande håller på med, hon går på minor hela tiden.

Spyr gör hon få fort vi sätter oss bilen. Hinner inte få igång motorn förrän hon börjar gylpa.

Trappor är livsfarliga, upp går hon, men inte ner. Hon sitter där uppe och tjuter, så Matte rycker ut. Innan hon vänt ryggen till är odjuret uppe igen.

Gissa vem som får passa yrvädret?

Sedan kanske Ni kan räkna ut hur det är när spindelhunden är här också.

Inte en lugn minut.

Ni minns väl spindelhunden, han som ”klättrar upp för trån”? Rakt upp i luften bara. Tack och lov är han inte här jämt, han tillhör ju lillmatte och de bor i Sörping.

Hur som, han klättrar och hon springer. Eller så håller hon på att dränera ridbanan.

De jagar höns, alla blir galna, både människor och fjäderfän. När de försöker få hästarna att delta i leken går Matte in och stänger dörren.

Nu börjar hon begripa att man kissar ute, inte äter upp

Sune

KRÖNIKA

mobilladdare, aktivitetsarmband, hörlurar, pennor, telefoner eller glasögon. Den insikten satt dock långt inne. Riktigt långt inne.

Tror dock att de i fortsättningen kommer att undvika skitstacken. De fick i alla fall den behandling de förtjänade tycker jag, Tyra och spindelhunden alltså. I fredags flyttade de stacken från ena ändan till den andra där ute på plattan. Tilläggs bör att det regnade hela dagen.

De började efter frukost, försökte komma in för lunch, men det blev nobben. Fortsatte sedan hela eftermiddagen. Fram emot kvällningen orkade de inte mera, trodde då i sin enfald att de skulle få komma in och vila upp sig i sängen.

Husse fick spel och spader.

Matte skred till verket. En i taget blev de ordentligt skrubbad med det doftrikaste schampo som fanns i huset. Husse gnölade ändå om att det var grus i sängen och skitdoft i huset.

För övrigt har det nog varit ganska lugnt här på hundfronten.

Nej, nu glömde jag ju Lisas äventyr. För en gångs skull var inte jag med. Tror det beror på att jag numera är kastrerad, vad det nu betyder. Det är i alla fall vad Matte säger. Husse tycker fortfarande synd om mig. Det har jag heller inte fattat.

Hur som, grannfrun och Lisa var ute och sprang på morgonen, riktiga friskisar. Helt plötsligt är Lisa borta.

Hon är bara borta, borta borta. Alla letar, ropar, kör med 4-hjulingen, med bilarna, visslar, tutar och hoar.

Det blir kväll, det blir ännu mera kväll, det blir natt. Ingen Lisa. Det börjar pratas om att hon nog är död och borta.

Nästa morgon, ingen Lisa. Nu är hon död.

De letar ännu mera, nu efter en död hund.

Ingenting.

Dag nummer två går mot kväll, kvällen blir ännu mera kväll.

Då ett mirakel.

Lisa har återuppstått!

Skitig och genomtrött stod hon här på stallbacken, vad hon gjort eller vart hon varit, det har hon inte talat om. Hemma är hon, alla glada och nöjda, livet rullar vidare.

Förmodligen något som har med livsvillkoren att göra.

Så jag antar att det börjar lacka mot jul, kommer ni ihåg historien Matte hörde utanför ICA i Ö-husby? Varför vi firar jul.

Kontentan av två små pojks filosofierande över julen var att de hade spikat upp en snubbe i ett träd, men han överlevde. Det är därför vi har girlanger i granen.

Har Ni tänkt på, att en historia kan berättas och beskrivas på så många olika sätt, trots att utgångsläget är det samma? Har det att göra med livsvillkoren tro?

Ha nu en bra jul, god mat, girlanger i granen och glögg i grytan. Se till att inte hundvalpar och kattungar får i sig av varken det ena eller andra, då får ni åka till veterinären, och det är varken kul eller billigt.

Ta på vantar och halsduk, häng reflexer i fickorna och gör er ett bra liv.

Sune - Berättat för Lena Grip Börjesson

Adventsmarknad i Söderköping

Arrangör: Söderköpings turistbyrå

Lördag-söndag 26-27 november 2016

En av Söderköpings finaste vintertraditioner är Adventsmarknaden. Den sedvanliga inomhusmarknaden pågår som vanligt i Brunnsalongen, i gammeldags stil med sekelskiftetema. Här är det tätt mellan knallarna som ställer ut gediget hantverk och prisvinnande lokalproducerad mat, julgodis etc. Här är det öppet lördag och söndag kl. 10-17.

Lions härliga tuffetåg ger barn och vuxna en gratis tur mellan Brunnsalongen och Storgatan, via Skönbergagatan och Hagatorget. Lions sköter även ett stånd på Storgatan med korv, lotter m.m. På Storgatan ligger Söderköpings Bokhandel som denna helg har fint besök av Gabriella Nilsson Ringqvist, som signerar och har samtal kring sina barnböcker om M-deckarna.

På Rådhusorget kommer årets skolklasser och andra föreningar stå med hembakta produkter och annat som de säljer till förmån för föreningar och skolklasser, lördag och söndag kl. 10-16.

Julgranstävling

Förra årets succé med julgranstävling fortsätter, nu med ett nytt och härligt inslag; barnens julgranstävling! Detta år bjuder vi även in alla kommunens förskolor att delta i en egen Julgranstävling. Barnen ska pynta granarna, de hämtas och ställs ut för allmän beskådan på Rådhusorget. Alla som vill kan rösta på sin favoritgran och vinnande förskola får en barnteaterföreställning uppsatt på sin förskola. Det kommer att finnas lådor för röstning uppställda på Rådhusorget fram till kl. 13 på söndagen, vinnande förskola presenteras kl. 15.00 på söndagen.

Inne i Rådhuset bjuder Bland Art på pepparkakor och glögg under helgen kl. 10-16 lördag och söndag.

Hagatorget är som vanligt de professionella producenternas handelsplats och utomhusmarknad. I ljuset av den stora granen som pryder torget finns i år en hel del nya utställare. Vi har en ny ostförsäljare Drotts ost, en ny julgransförsäljare och inte minst något som kommer få våra fyrfota vänner att dregla, nämligen hundgodisförsäljare! Judinsons erbjuder helsvenskt torkat hundgodis, som vi hoppas ska falla Söderköpings fyrfota vänner i smaken. Även tvåbenta besökare hoppas vi ska dregla litegrann när de ser det smaskiga julgodiset från Solberga Konfektyr, som också är en ny utställare. Jättekul med nya knallar som vill vara med på vår fina adventsmarknad. Vi önskar dem varmt välkomna till vår stad.

Gamla godingar från förr, som är så glada för att de dyker upp igen är Yxneredsbagaren, och vår härliga Kallsöfiskar'n och Krösa-Stinas vilda skaffereri och inte minst Sparven som har fina textilprodukter.

Alla utställare välkomna

Alla utställare är varmt välkomna och var och en bidrar till att vi får en fin Adventsmarknad här i Söderköping, det är vi arrangörer väldigt tacksamma för.

Stadskärneföreningen deltar också och håller i utlottning av söderköpingsmynt. Se om du har turen med dig och vinn ett mynt som du sedan kan handla för i Söderköpings butiker. Lycka till!

Dansverkstan underhåller alla besökare med dansuppvisning kl 12, 14 och 15, passa på att komma och se våra fantastiska barn och ungdomar på Hagatorget. Söderköpings Lucia kommer att presenteras under helgen.

Klockan 13 är det traditionsenlig dans kring granen

och tomtefar delar ut godispåsar till barnen både lördag och söndag. För den musikaliska underhållningen står delar ur Söderköpings gatumusikorkester med Ulf Georgi på dragspel och Hasse på gitarr. Vi hoppas att vädret tillåter att de sprider härlig julmusik på flera av våra gator och torg under helgen. Marknaden på Hagatorget är öppen lördag och söndag 10-16.

Adventsmässa

S:t Laurentii kyrka håller som vanligt adventsmässa med kyrkokör kl. 11 på

söndagen. Nytt för i år är kyrkans utställning med julkrubbor. Här kan man få sin julkrubba utställd och det ska bli spännande att se vad det finns för olika varianter att beundra.

IOGT-NTO har julstuga med försäljning och servering i Logen Vidar lördag kl. 10-17 söndag 10-16.

Farmors Café i kanalhamnen serverar julsmörgås, julgröt och hembakat under lördag och söndag kl. 8-17.

Skönbergagatan, vår härliga shoppinggata med de finaste butikerna med unikt utbud och fantastisk service, är i sig väl värda ett besök året om! Under denna helg bjuder Anders blommor och Hund & kattshopen på tomtebesök där barnen får lämna önskelistor, lämna bort sina nappar och bli bjudna på godis. Husman Hagberg vår nyinflyttade mäklårbyrå bjuder på värmande fika, present och godis till barnen. Slöjdgården har en julutställning och bjuder på glögg och pepparkakor.

Julskyltning

Norrköpings Tidningars traditionella julskyltstävling startar under söndagen. Rösta på det vackraste och bästa skyltfönstret i staden. Posta eller lämna in din kupong på Ica Nära.

Kom och njut av stämningsfull atmosfär i idylliska Söderköping!

För program och mer information gå in på www.soderkoping.se/evenemang

Foto: Peter Drexel

Skuggan reser sig

Teater Sythercopie är en amatörteaterförening verksam i Söderköping. Sedan starten 1981 har vi satt upp allt från historiska spel, folklustspel, nyårsrevyer till barnteater och experimentell teater.

Med lyckat resultat har vi de senaste somrarna framfört *Emil!!! Nya hyss i Katthult*, då över 1 400 personer kom till Wallbergska gården och såg Astrid Lindgrens klassiker. En annan favorit satte vi upp i somras på samma gård, nämligen *Rasmus på luffen*, då nästan 1 300 personer kom och njöt av dragspel och vackert framförda texter under regi av Frida Nyström.

Vi har även under de senaste årens Gästabud deltagit med bl a *1302 års Kröningsceremoni* i S:t Laurentii kyrka. I år samarbetade vi med S:t Laurentii kyrkokör och framförde detta skådespel i ett fullsatt kyrkrum, det börjar bli en tradition. Därtill hade vi ett mycket lyckat projekt där vi framförde spontanteater i Kyrkparken, där vi framförde olika historiska scener runt om i parken. Många personer såg delar eller följde med oss och såg hela föreställningen.

För att förbättra oss planerar vi den 12 november en workshop ledd av en dramapedagog under namnet Kropen som uttrycksmedel. Detta är öppet för alla att delta på, fast främst för medlemmar i Teater Sythercopie. Nyfiken, hör av dig till någon i styrelsen eller Carl Gustav Pettersson, 070-576 98 31, cg@oiko.se.

Närmast i framtiden framför vi en västernpjäs i Salong Ramunder. *Skuggan reser sig* är ett nytt grepp för att bättre kunna nå både en gammal och ny publik. Detta är ett nytt drag, där många entusiastiska amatörer deltar. Premiär är 25 februari där man kan uppleva svauelosande repliker, autentiska slagsmål där vi fått vägledning av den välkända stuntinstruktören Tarmo Hietala. För mer info se vår hemsida www.teatersythercopie.se. Kläder får vi tacknämligt låna av Östgötateatern som vi har ett gott samarbete med.

Till nästa sommar hoppas vi kunna komma åter med nya krafter. Dels räknar vi med att framföra en pjäs under sommaren, helst en barnpjäs, dels planerar vi för att under gästbudet återkomma med flera uppsättningar. För att kunna genomföra detta behöver vi vara fler. Du kan vara med på något sätt, både att stå på scen men även runt omkring. Vi har börjat tänka mer långsiktigt och tänker starta upp en skrivarcirkel. Låter detta intressant, hör av dig till kontakt@teatersythercopie.se.

Carl Gustav Pettersson

Skogsvård - vackert namn på skövling

Anders Grahn, generalsekreterare för Sveriges Jordägareförbund, skrev ett debattinlägg i NT den 15 juli. I artikeln slår han fast ”Regeringen har tillsatt en utredning i syfte att göra en översyn av skogsvårdslagstiftningen. Syftet är att se över ansvarsfrågorna vid avverkning, men även vem som ska få överklaga beslut enligt skogsvårdslagen.”

”Privatägd skog skapar välfärd” lyder artikelns rubrik. Välfärd för vem? - kan man fråga sig. Skogen är en viktig inkomstkälla för ägaren, skriver han. Vidare att det av den anledningen också ”skapats värdefulla biotoper och biologisk mångfald”. Det sista är naturligtvis ren nonsens. Sanningen är att skogsägare skövlar skogsområden på värdefulla biotoper och biologisk mångfald. Vem utom skogsägare gnuggar händerna vid anblicken av sönderkörda skogsmarker, kalhyggen och kvarlämnade restprodukter omöjliga att ta sig igenom.

Biologisk mångfald är inte att plantera träd av samma sort och samma ålder, som i sin tur ger uppkomst av livsbetingelser just kopplade till denna begränsning av mångfalden. Det är så det ser ut i våra skogar idag. Hela så kallade skogsvården styrs av vinstintressen. Det är det äganderätten går ut på.

Till stöd för sitt resonemang återoppar Anders Grahn helt rätt att äganderätten är lagligt skyddad. Men att äganderätt också medför skyldigheter, nämner han inget om. Och det kanske inte är så underligt, eftersom skogsägande inte längre handlar om vård av skog, utan om hur man med stöd av lagstiftning låter ekonomiska intressen ta över.

Åter till Ander Grahns artikel: ”Det privata ägandet av skog kom att behandlas på ett skogspolitiskt seminarium under Almedalsveckan. Vid det tillfället ifrågasatte regeringens särskilda utredare av skogsvårdslagstiftningen, Charlotta Riberdahl, det privata ägandet av skog, något som ledde till att landsbygdsminister Sven Erik Bucht (S) entledigade Riberdahl från uppdraget. Ett beslut som välkomnas.” -Allt enligt Anders Grahn.

Sveriges Jordägareförbund, med Anders Grahn i spetsen, var tidigt ute med att kräva att Charlotta skulle avsättas från utredningen. Nu hoppas Anders Grahn, helt oblygt, att en ny utredare ska gå föreningens ärenden.

Att Anders Grahn applåderar entledigandet förvånar inte. Men vad får en minister att bära sig åt så här? När någon undersöker själva grunden till dagens situation, sparkas denne. Vems ärenden går landsbygdsministern? Svar: Särintressen.

Jag menar inte att alla skogsägare är dåliga förvaltare. Det finns undantag. Som väl är. Frågan är varför de är så få. Kanske ger nuvarande lagstiftning alltför lösa tyglar. Hur ser våra skogar ut om 50 - 100 år? Vad lämnar vi över för livskvalitet till kommande generationer?

En välskott skog har blandad vegetation och ålder. Just det är själva förutsättningen för biologisk mångfald. Varför ser inte skogsvårdsstyrelsen det?

Det var strongt att Charlotta Riberdahl vågade ifrågasätta nuvarande system. Tyvärr fick det tråkiga konsekvenser. Liksom alla visselblåsare saknar hon skydd.

Personligen anser jag att alla naturtillgångar ska tillhöra oss gemensamt. Jordens tillgångar ska inte exploateras av enskilda fysiska eller juridiska personer och berika dessa på alla andras bekostnad. Så är det nu. Över hela Jorden. Livsbetingelser skövlas.

Kanske behöver vi se över och förändra urgamla rättigheter och lagar som tillkom under helt andra förutsättningar än de som gäller idag. Vid mitten av 1800-talet levde 80-90 procent av vår befolkning av jordbruk. Idag är bara några procent sysselsatta inom samma näring.

Snara, genomgripande förändringar i regelverken är väl knappast att hoppas på. Men små steg i riktning mot ett varsamt utnyttjande av våra naturresurser borde kunna genomföras. Kanske en och samma myndighet borde samordna alla insatserna. Nu ligger de spridda på många departement.

Att inte våga ifrågasätta - inte våga förändra, är att sticka huvudet i sanden. Tiden står inte stilla - den förändrar allt som uppstår i den. Våra beslutsfattare står mitt inne i den här strömningen - handfallna. Dörren hålls vidöppen för fortsatt vinstmaximering och skövling av våra gemensamma naturresurser.

Jorden kan inte ägas av någon. Den tillhör mänskligheten. Jorden har vi till låns.

Vidar Jansson, Borum

Vad ska det bli av landsbygden?

Regeringens förslag att baka ihop länen till storregioner har fått många att reagera starkare än på andra centraliseringsbeslut. Till de tre storstadsregionerna dras redan det mesta av bostadsbyggande och nyetableringar. Med det följer ökad inflyttning från mindre orter och landsbygd. Det leder till fortsatt utarmning av landsbygden. Butiker och kommunal service försvinner, liksom allmänna kommunikationer tunnas ut eller läggs ner. I vårt län har Östgötatrafiken gått så långt som till att lägga ner drygt tjugofem busslinjer som inte bär sina egna kostnader. Och fler linjer ligger i farozonen när lönsamhetskraven räknas bara till kollektivresande i och mellan städerna.

Olägenheterna som det medfört för folk i drabbade bygder har belysts i media, men helt avfärdats av regionledningen. I radion uppmärksammades hur boende i Hannäs inte längre kan resa kollektivt till sin vårdcentral i Åtvidaberg sedan linjen drogs in. En sådan resa måste nu gå över Valdemarsvik, Norrköping och Linköping för att nå till Åtvidaberg. Det behöver man vara frisk och stark för att klara.

Vårdcentraler och mindre sjukhus är också hotade. Vårdcentralen i Söderköping lades ner utan någon som helst konsekvensutredning. Det var upp till patienterna att själva hitta rätt i den komplicerade vårdapparaten.

Senaste exemplet är BB i Sollefteå som läggs ner på snarlikt sätt. Det medför resor på över tjugo mil, enkel resa. Risken är att det blir taxiförare som får förlösa barn som har bråttom till vålden.

Med den nya regionindelningen accelereras nedläggningarna. Allt fler operationer och behandlingar överförs till universitetssjukhusen. Det kan ge god specialistvård, men kräver långa resor, med tillhörande problem för anhörigbesök. Erfarenheterna från Västra Götalandsregionen av sjukvårdscentralisering är inte uppmuntrande. De mindre sjukhusen utarmas på resurser och patientresorna blir allt längre och dyrare. Om Östergötland, som i regionförslaget, bakas ihop med Jönköpings och Kalmar län är det troligt att sjukhus som Finspång, Motala, Tranås och Västervik, för att bara ta några, reduceras till vårdcentraler.

I glesbygderna har utarmningen gått långt. I Sankt Anna lades ett välfungerande äldreboende ner, av rena centraliseringskäl. Skärgårdsskolan hotas av nedläggning, trots att den når bättre resultat än i andra skolor i kommunen. Tillfälligt har kommunledningen fått backa på grund av protester och orimliga konsekvenser för barnen i förskolan och skolan i form av långa resor, upp till åtta - tio mil dagligen till den redan överfulla skolan i Mogata. Hemtjänstpersonalen är redan drabbad av centraliseringsivern. De tvingas att till egen kostnad, köra in till stan för att börja sin tjänstgöring och tillbaka ut till sina vårdtagare. Och tillbaka in till stan, där enda skälet tycks vara kontrollbehov.

Mindre och mellanstora lantbruk är nedlagda eller kräver lönearbete vid sidan om, för att överhuvudtaget gå runt. Nedläggningen av i snitt fem gårdar i veckan går obönhörligt vidare. Medelåldern bland de kvarboende blir allt högre, och de yngre har oftast flyttat till städerna för att klara sin försörjning.

I vår kommun skulle besöksnäringen ha goda förutsättningar för lönsam utveckling. Den kan ge utkomst åt många företag och hushåll, direkt och indirekt. Men kommunala och statliga restriktioner sätter käppar i hjulen. Dålig infrastruktur och kommunal service är hinder. Den rigorösa tillämpningen av strandskyddslagen och riksintressen kring skärgårdens naturen hindrar turistnäringen och serviceetableringar. Entreprenörer som vill satsa i skärgården möts regelmässigt av ovillig inställning från kommunen och länsstyrelsen. Vi har exempel på hur kapabla och ekonomiskt starka entreprenörer utestängs från satsningar genom att kommunen inte upprättar detaljplaner. Tvärtom är signalerna från den nuvarande kommunledningen att dra sig undan från skötsel- och utvecklingsansvar för sitt eget omfattande fastighetsbestånd i skärgården.

Ändå jobbar lokala näringsidkare på för att hålla sin verksamhet igång, trots lönsamhetsproblem med alltför kort säsong och ständigt ökande pappersexercis.

Vi är många ute i bygderna som undrar om det finns några politiker och myndigheter som vill ge oss ute i marginalen en hjälpande hand?

Dag Södling, S:t Anna
35

Söderköpings Cementgjuteri AB

- Proffs på Enskilda Avlopp!

Investera i en ny avloppsanläggning?

Ring oss eller kom in och få en kaffe och snacka om saken.

Välkommen önskar
Magnus, Tobias och Erik

Margaretagatan 37
614 31 Söderköping
0121-102 41

info@cementgjuteriet.se
www.cementgjuteriet.se
Följ oss på Facebook

Angens

BLOMMOR

Skapa en stämningsfull jul med blommor!

Öppettider i jul

Julafton 10-15

Juldagen & Annandagen 10-14

Nyårsafton 10-15

Nyårsdagen Stängt

Varmt välkomna

Telefon: 0121-102 04
Hemsida: www.angen.se
E-post: blommor@angen.se

Mån-Fre 10-18
Lör 10-15, Sön 10-14
Håll dig uppdaterad

5.995:-

Snöslunga Husqvarna
ST121E

Art. 107189

299:-

Gryta Funktion

Oval 6l

Art. 952526

399:-

Snöraka Fiskars
Roller xpert

Art. 900319

DJURBERGS

JÄRN • BYGG • FÄRG

Ågatan 4 SÖDERKÖPING Tel. 0121-120 20 www.djurbergs.se

www.serander.se

Vintervadsplan, Söderköping

Stor villa i centralt läge med närhet till allt

7 rok, hela 208 kvm. Här finns plats för familjen och dessutom rum för kontor och hobby. Modernt kök med snickerier i björk. Två badrum. Förbesiktigat.

Utgångspris: 2 995 000 kr
Adress: Vintervadsplan
Visning: Visning enligt ö.k.
Energiprestanda: 84 kwh/kvm/år

Ramsdal, Söderköping

Havsnära fritidshus med permanent standard

Behöver du stort fritidshus med många rum och stora utrymmen? Detta ljusa och trevliga hus ligger högt och har enskilt läge. 7 rok. Två eldstäder, en inne och en ute. Två altandäck och balkong.

Utgångspris: 1 690 000 kr
Adress: Nyalundsvägen 22
Visning: Visning enligt ö.k.

Vi tackar alla våra kunder och önskar
En God Jul och Ett
Gott Nytt År!

Ett mindre mäklarföretag med
mycket personlig service!

Serander
Fastighetsförmedling

Storgatan 7, Söderköping - 0121 219 20

hemtjänst
lokalvård
personlig assistans

Välkommen på öppet hus
30/11 kl 16-19

 inspirera
- med fokus på omsorg

Adress:
Gamla Skolgatan 4
614 30 Söderköping

Telefon:
070-618 02 35
070-618 52 01